głos LUDU
GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

DZIŚ W NUMERZE:

Węgry wracają do łask str. 3
Po doświadczenie do Hiszpanii str. 4
Trzepak zamiast kawiarni str. 5
Slavoj na nowym boisku str. 8

WTOREK
27 LIPCA 2004
NR 86
ROCZNIK LIX
CENA 6 KČ

tel.: 558 731 766
faks: 558 740 044
info@glosludu.cz

Stonawski odpust dobry jest niemal na każdy gust: podczas gdy jedni krążą po wesołym miasteczku, melomani słuchają w kościele koncertu muzyki sakralnej...
Fot. MAREK SANTARIUS

Dobry na każdy gust

STONAWA (s) – Stonawski odpust anno domini 2004 przeszedł do historii... I to jako uroczystość udana. Nie wchodzimy, czy ta wyjątkowa okazja do obcowania z Bogiem spełniła oczekiwania poszczególnych wiernych i czy świętowanie stonawian w gronie rodzinnym miało niczym niezakłócony przebieg. Natomiast jako postronni obserwatorzy stwierdzamy, że na pewno powiodły się wszystkie zapowiadane przez organizatorów imprezy towarzyszące.

Po raz kolejny nie zawiódł miejscowy ratusz, który podobnie jak w latach minionych, wyłożył niemałe pieniądze na sfinansowanie wartościowego programu artystycznego... Dzięki inicjatywie urzędu gminnego i osobiście wójta Andrzeja Febra stonawskie odpusty bowiem od ostatniej dekady wieku XX nie są na tej prowincji li tylko świętem kiczu, czyli balonika na patyku, karuzeli i cukrowej waty, lecz również festiwalem muzyki poważnej. I nie ulega wątpliwości, że inicjatywa ta znalazła aprobatę zarówno wśród stonawian, jak i wśród melomanów z szerokiej okolicy.

Zamiłowanie władz do sztuki pisanej przez duże „S" tym razem zaowocowało koncertem muzyki sakralnej, którego wykonawcami byli: bas Opery Komicznej w Berlinie **Klemens Słowioczek** (notabene stonawianin z urodzenia), sopranistka Państwowej Opery Wiedeńskiej **So-Yung Yu** z Korei Południowej, baryton **Petr Černota** (były ksiądz z Frysztatu a obecnie duszpasterz w podhluczyńskiej miejscowości Pišť) oraz organista i akompaniator **Marek Gajda** (Pišť). Artyści śpiewali przy akompaniamencie fortepianu elektronicznego przed ołtarzem, tylko niektóre arie, a także utwory na bis, wykonywali przy akompaniamencie organów na chórze.

Ciąg dalszy na str. 4

Czwarty na liście

HAWIERZÓW (wak) – Miasto jest godnym zaufania partnerem handlowym wypełniającym swoje zobowiązania, finansowo radzi sobie dobrze, plany inwestycyjne zapowiadają się obiecująco.

Taka ocena stawia Hawierzów na czwartym miejscu w rankingu najlepszych miast w województwie i kraju, przeprowadzonym przez agencję CRA Rating Agency.

– *Kryteria rankingu zostały w tym roku rozszerzone* – mówi analityk agencji, **Dagmara Prchalowa**. – *Oprócz punktów za inwestycje przyznawaliśmy punkty za aktywność społeczną, którą samorządy powinny wspierać. Wzięliśmy też pod uwagę dyscyplinę finansową.*

Hawierzów oceniono także za walkę z bezrobociem, modernizację mieszkań, stwarzanie dogodnych warunków dla inwestorów. Pochwalono go też za rekonstrukcję gmachu magistratu, Domu Kultury, wzniesienie Domu Opieki Społecznej przy ul. Karwińskiej, rewitalizację centrum miasta oraz inwestycje ekologiczne i poprawę środowiska naturalnego.

Po raz pierwszy Hawierzów znalazł się na liście miast-mistrzów lokalnych inwestycji w roku 2001.

ISSN 1212-4222

SPORU MIĘDZY MINISTERSTWAMI CIĄG DALSZY

Ptaki kontra przemysł

LUTYNIA DOLNA **(mro) – Na piątkowym międzyresortowym spotkaniu pracowników Ministerstwa Środowiska Naturalnego a Ministerstwa Przemysłu nie doszło do porozumienia w sprawie ustanowienia rezerwatów ochrony ptactwa „Natura 2000" na terenach, na których jest projektowana Strategiczna Strefa Przemysłowa w Lutyni Dolnej i Wierzniowicach. Ustalono natomiast, iż podczas wakacji temat ten będzie przedmiotem dyskusji wiceministrów tych resortów. Po uzyskaniu consensusu, prawdopodobnie na jesieni, stanie pod obrady rządu.**

Stowarzyszenie Obywatelskie „Arnika" podaje, iż kością międzyresortowej niezgody nadal pozostaje hermański staw i nadodrzańskie tereny. Na spotkaniu w Ministerstwie Środowiska zabrakło przedstawicieli m.in. morawsko-śląskiego Urzędu Wojewódzkiego, który wraz z Ministerstwem Przymysłu blokuje zorganizowanie rezerwatu, do którego RC zobowiązała się wraz z wejściem do UE. **Vlastimil Karlik** szef Programu Ochrona Przyrody Stowarzyszenia „Arnika" podkreśla, że niedotrzymanie tej umowy może spowodować obciążenie RC sankcjami finansowymi do stu tysięcy euro dziennie. Dodaje, że wytworzenie systemu „Natura 2000" jest jednym z priorytetów UE w dziedzinie ochrony środowiska naturalnego. Na piątkowym spotkaniu nie zabrakło natomiast przedstawicieli inicjatyw obywatelskich – komitetu petycyjnego. Przywieźli oni ze sobą Petycję, którą od 8 czerwca podpisało ponad tysiąc mieszkańców regionu nie zgadzających się z powstaniem Strefy Przemysłowej.

W petycji adresowanej do prezydenta, rządu, parlamentu, senatu, odpowiedzialnych za sprawę resortów, morawsko-śląskiego Urzędu Wojewódzkiego, Magistratu Ostrawy, władz Bogumina, Orłowej i Lutyni Dolnej mówi się m.in o tym, iż budowa Strefy Przemysłowej odbije się na populacji ptaków chronionych (są to tereny, na których obecnie zimuje i gnieździ się ponad 120 gatunków ptaków) oraz unikatowych w UE owadów i gadów.

Ciąg dalszy na str. 7

OBRADOWAŁA KONTROLNA KOMISJA DS. BUDOWY D 47

Nie popuści...

OSTRAWA (mro) – Regionalna Komisja Kontrolna ds. budowy autostrady D 47 na czele z senatorem, prof. **Václavem Roubíčkiem**, po swoim piątkowym posiedzeniu stwierdziła, że skorzysta ze wszystkich dostępnych możliwości, by doszło do realizacji projektu D 47 w przewidzianym terminie, tj. do 31. 12. 2008 r.

Z jej oceny wynika, że opóźnienie realizacji autostrady spowodowały problemy administracyjne. Procedury oraz moce budowlane przy tym umożliwiają przyspieszenie tempa prac. W czasie powstawania nowego rządu Regionalna Komisja Kontrolna stawia sobie za cel zadbanie o realizację dotychczasowych decyzji rządowych. Wśród spraw zasadniczej wagi widzi kontynuację procesu finansowania budowy w pełnym zakresie (łącznie z drogami dojazdowymi i infrastrukturą), zgodne z harmonogramem prac oraz zabezpieczenie innych ważnych regionalnych projektów w dziedzinie komunikacji (jak modernizacja drogi szybkiego ruchu R 48 i drogi I/11 - I/57), które wraz z autostradą D 47 tworzą kręgosłup systemu komunikacyjnego regionu.

»Lipka« bawiła jastrzębian

JASTRZĘBIE ZDRÓJ (kor) – Jabłonkowsko-bukowiecka młodzieżowa kapela góralska „Lipka" wystąpiła w niedzielę w Jastrzębiu Zdroju. Oprócz nich w tamtejszym parku dał koncert Zespół Pieśni i Tańca Ziemi Cieszyńskiej z Cieszyna.

Niedzielny koncert był już czwartym w ramach projektu pn. Euroregionalny Festiwal „Śląskie Dni", dofinansowanego przez Unię Europejską z programu Phare Polska-Czechy. Cykl koncertów organizowany jest wspólnie z gminą Łomna Dolna i ma na celu zapoznanie społeczności po obu stronach granicy z odmiennymi tradycjami i folklorem. Ma posłużyć poznaniu osiągnięć kulturalnych sąsiadów, nawiązaniu przyjaźni i zacieraniu barier językowych. Przed „Lipką" zaprezentowały się w Jastrzębiu inne zaolziańskie zespoły – „Górole" z Mostów k. Jabłonkowa i jabłonkowska „Nowina" (4 lipca) oraz „Suszanie" z Suchej Górnej (11 lipca).

„Lipka" – z powodu wakacji – wyjechała do Polski w uszczuplonym składzie, bez zespołu tanecznego, i tylko z czterema z sześciu solistek. Pomimo to publiczności jej występ bardzo się podobał. Oklaskami nagrodzono zarówno muzykę i śpiew członków kapeli, jak i jej „prymistę" Chrystiana Heczkę, który przeplatał utwory dowcipami.

Pogoda

WTOREK – Zachmurzenie umiarkowane do dużego, możliwe opady deszczu. Temperatura w dzień 17 – 21 st. C, nocą 14 – 10 st. C.

ŚRODA – Bez zmian. Temperatura w dzień 17 – 21 st.C, nocą 13 – 9 st. C. Wiatr płn.-zach. 3 – 7 m na sek.

OBOZOWE HARCERSKIE LATO

Mumia i piramidy

Tego jeszcze w Gutach nie było! Choć co roku latem koło Domu PZKO ustawiane są namioty, a wieczorem echo niesie w dal harcerskie pieśni obozowe, nigdy jeszcze chyba na środku placu nie stanęła prawdziwa egipska piramida. „Ząb czasu" (silny beskidzki wiatr) trochę ją co prawda po tygodniu nadwerężył, ale i tak nie pozbawił jej atmosfery tajemniczości, jaka tu zapanowała. Od 19 do 30 lipca zuchy „Mieszkańcy Zielonego Lasu" i harcerze z Drużyny im. Żwirki i Wigury z Cierlicka oraz Błędowic postanowili przeżyć swoją wakacyjną przygodę w starożytnym Egipcie, pomagając Faraonowi zniszczyć zło w postaci zaczarowanej mumii Deszret.

– *Mumia ożywiona została przez złych kapłanów podczas rytuału Hachran Dżare, pierwszego obozowego wieczoru. Towarzyszyły temu wystrzały i szereg magicznych obrzędów* – mówi **Zuzka Glac**. – *Z pomocą przyszła nam nawet przyroda, bo wśród chmur utworzyła się na niebie tajemnicza strzałka, na widok której dzieci oniemiały z wrażenia...* – dodaje **Mateusz Heczko**. Kadra, w której skład wchodzą ponadto **Michał Glac, Marcin Przeczek, Kasia Martynek i Beata Toboła**, oraz komendant **Andrzej Glac**, dba, by 42-osobowa gromada dziewcząt i chłopców przez cały czas doskonale się bawiła. Dzieci były już na basenie w Rzece, brały udział w grze terenowej, odbyły śluby obozowe itp. W planach mają wycieczkę na Jaworowy, indywidualnie zaś zdobywają najróżniejsze sprawności. Nikogo nie dziwi swoisty język migowy i śmieszne grymasy twarzy tych, którzy postanowili przejść trudną próbę milczenia. Jeszcze większe emocje wzbudza jednak „Robinson", czyli samotna włóczęga po lesie.

Ciąg dalszy na str. 7

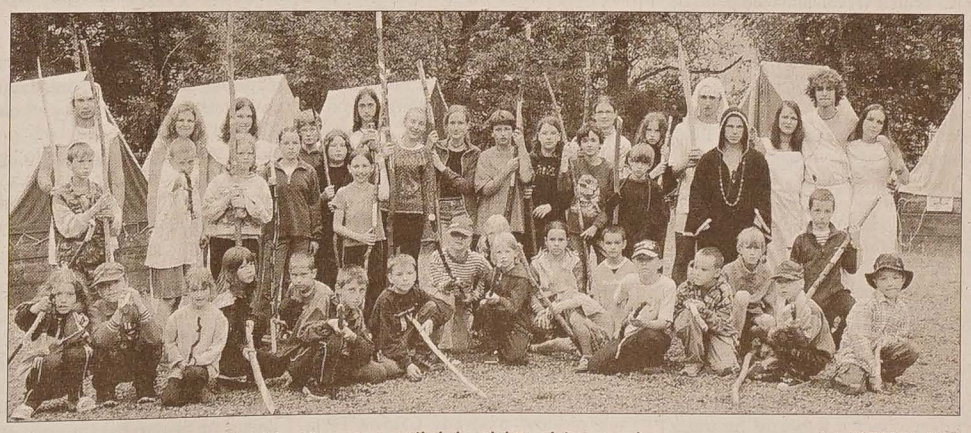

Kadra nic nie pozostawi przypadkowi, bogaty program spotkał się z dużym zainteresowaniem. Fot. BARBARA GLAC

TYDZIEŃ
19 – 25 VII 2004

■ Parlament Europejski wybrał 388 głosami swego nowego przewodniczącego. Został nim hiszpański socjalista, Jose Borrell. Za Bronisławem Geremkiem głosowało 208 eurodeputowanych.

■ W Iraku zabito gubernatora Basry. Hazim al-Ainaszi zginął od kul nieznanych sprawców.

■ Indonezją, Malezja i Singapur rozpoczęły wspólne patrolowanie Cieśniny Moluckiej, aby zabronić piractwu morskiemu, które rozpowszechniło się w tym obszarze – jednym z najruchliwszych węzłów komunikacyjnych świata.

■ 35 górników zginęło wskutek wybuchu gazu i pożaru w kopalni węgla w Zagłębiu Donieckim na Ukrainie.

■ Polska nie wycofa swoich żołnierzy z Iraku - powiedział premier Marek Belka, komentując informację o żądaniu wycofania wojsk polskich z Iraku pod groźbą zamachów terrorystycznych. Zażądało tego nieznane dotąd ugrupowanie.

■ Powodzie i osunięcia ziemi w południowochińskiej prowincji Yunnan spowodowały już śmierć ponad 400 osób.

■ Zgromadzenie Ogólne ONZ ogromną większością głosów przyjęło rezolucję wyrażającą żądanie, aby Izrael rozebrał zbudowany przez siebie mur na Zachodnim Brzegu Jordanu.

■ Przypadkowy wybuch dynamitu w miejscowości Hababa w północnym Jemenie spowodował śmierć 16 osób i zniszczenie trzypiętrowego budynku. Zamach wykluczono.

■ Parlament Europejski zatwierdził Jose Barrosa, byłego premiera Portugalii, na stanowisku przewodniczącego Komisji Europejskiej.

■ Jedna osoba poniosła śmierć, a trzydzieści zostało rannych w wyniku zderzenia dwóch pociągów osobowych, do jakiego doszło w miejscowości Blanice niedaleko Strakonic w południowych Czechach.

■ Według końcowego raportu komisji badającej przyczyny i okoliczności ataku terrorystycznego na USA w roku 2001, prezydenci Clinton i Bush podcenili niebezpieczeństwo grożące ze strony al-Kaidy.

■ Sąd w południowych Chinach skazał na karę śmierci sześć osób z 52-osobowego gangu trudniącego się porywaniem i sprzedażą dziewczynek. Gang uprowadził 118 dzieci.

■ USA oraz kraje Unii Europejskiej zagroziły Sudanowi sankcjami, jeżeli nie powstrzyma aktów ludobójstwa w regionie Darfur. Milicje arabskie zabiły tu już co najmniej 20 tys. członków plemion murzyńskich.

■ Z powodu coraz bardziej niebezpiecznej sytuacji w Strefie Gazy ONZ wycofuje stamtąd cały swój cudzoziemski personel.

■ Burze, ulewy i gradobicie, które przeszły nad Niemcami, spowodowały wielomilionowe straty. W niektórych miejscach gradu spadło tak wiele, że do oczyszczania dróg musiano użyć pługów śnieżnych.

■ Kandydat Partii Demokratycznej na prezydenta USA, senator John Kerry, wyprzedza w sondażu przedwyborczym kontrkandydata, obecnego prezydenta George Busha. Ma poparcie 46 proc. elektoratu, a Bush 43 proc.

■ Na skutek wykolejenia się pociągu osobowego w północnej Turcji śmierć poniosło 37 osób, a ponad 80 odniosło rany.

■ Były premier RC, Vladimír Špidla, oznajmił, że przyjął propozycję Stanislava Grossa, aby zastąpił Pavla Telička na stanowisku eurokomisarza.

■ Według izraelskiego pisma „Haarec", żydowscy ekstremiści przygotowują atak powietrzny przeciwko meczetowi w Jerozolimie. Celem ataku ma być udaremnienie planu premiera Ariela Szarona dotyczącego wycofania się Izraelczyków ze Strefy Gazy.

(M. B.)

Niesygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z internetowych serwisów informacyjnych.

TANIEJ DO SZKOŁY

Ulgi dla uczniów i studentów

OSTRAWA (mro) – Od nowego roku szkolnego wszyscy uczniowie szkół podstawowych, średnich i studenci mogą skorzystać z biletów ulgowych w dojazdach do szkoły czy uczelni. Do zakupu ulgowego biletu uczniowskiego upoważnia legitymacja uczniowska wydana przez przewoźnika, potwierdzona przez szkołę – powiedziała „GL" **Kateřina Churá**, szefowa morawsko-śląskiego wydziału prasowego.

Uczniowie do lat 15 zapłacą za bilet maksymalnie 37,5 proc. ceny, natomiast uczniowie szkół średnich i studenci w wieku od 15 do 26 lat zapłacą najwyżej 75 proc. ceny przejazdu. Czeskie Koleje gwarantują uczniom aż 87-proc. ulgę, studentom zaś 58-procentową na przejazdy w wagonach II klasy.

Sprostowanie

W zaproszeniu na zakończenie projektu „Wspólne korzenie" – promocję kolejnego tomu serii wydawniczej „Bibliotheca Tessinensis" i wystawę „Szlachta Księstwa Cieszyńskiego – Tajemnice warsztatu genealoga i heraldyka" w Książnicy Cieszyńskiej podaliśmy błędną datę. Spotkanie odbywa się oczywiście 30 lipca, a nie 30 listopada. Czytelników i organizatorów serdecznie przepraszamy.

Redakcja

Specjalnie na czas festiwalu ERA NOWE HORYZONTY otwarto w hali lodowiska w Cz. Cieszynie kino ERA. Kinomani korzystają przy przemieszczaniu się między obu Cieszynami ze specjalnych autokarów. Zainteresowani znajdą informacje o programie festiwalu, który potrwa do 1 sierpnia, na plakatach lub stronach www.eranowehoryzonty.pl. A po seansie festiwalowym warto popróbować własnych sił.

Fot. MAREK SANTARIUS

Drogi bez dziur

KOCOBĘDZ (ga) – W Kocobędzu zakończono remont dróg gminnych. Jak powiedział nam wójt **Martin Pinkas**, chodziło o najbardziej uszkodzone odcinki. Koszty całego przedsięwzięcia pochłoną 560 tys. koron.

* * *

ŁOMNA DOLNA (man) – Naprawy drogi doczekają się wkrótce mieszkańcy dzielnicy Matuszki, leżącej w centrum wioski.

Na realizację tego przedsięwzięcia gmina otrzymała dotację z Urzędu Wojewódzkiego w wysokości 800 tys. Kc. – *Warunkiem uzyskania dotacji było, że droga musi prowadzić do jakiegoś ośrodka kulturalnego albo wypoczynkowego. Po tej nowej można dotrzeć m.in. do miejscowego amfiteatru* – wyjaśnia wójt Łomnej Dolnej **Renata Pavlinowa**.

Liczący 1104 m odcinek drogi żwirowej pokryje nawierzchnia asfaltowa. Remont przebiegnie w sierpniu.

Przed wakacjami naprawiona została droga prowadząca do dzielnicy Główczyn.

Porządki na szlakach

PIOSEK (kor) – Czterech bezrobotnych – zatrudnionych przez gminę do robót publicznych na podstawie umowy z trzyniecką filią Urzędu Pracy – zajęło się w tych dniach porządkowaniem szlaków turystycznych. Śmieci znikły już z okolic tras prowadzących z centrum wsi na Girową i Baginiec. Wkrótce porządki obejmą drogi prowadzące do działających na terenie Piosku ośrodków wypoczynkowych. Wzdłuż dróg wykoszona zostanie też trawa i wycięte zbędne krzaki.

Jak poinformował „GL" wójt **Oldřich Rathouský**, gmina zatrudnia bezrobotnych od kilku lat, zawsze w okresie od czerwca do grudnia. Zajmują się przeważnie porządkami. Przed zimą wyczyszczą jeszcze wiaty na wszystkich przystankach autobusowych.

Jarmark z folklorem

LIGOTKA KAMERALNA (kor) – W najbliższą sobotę odbędzie się piąta edycja sztandarowej imprezy gminnej, Jarmarku Ligockiego. Mieszkańcy Ligotki i okolicznych wsi oraz liczni wczasowicze przez cały dzień bawić się będą na placu za gminnym Domem Kultury, gdzie staną także jarmarczne budy.

Program imprezy zapowiada się atrakcyjnie. Przedpołudnie będzie młodzieżowe. O godz. 9.30 zagra młodzieżowa orkiestra dęta działająca przy ligockim zborze Śląskiego Kościoła Ewangelickiego A.W. Po niej przedstawią się uczniowie miejscowej czeskiej szkoły oraz uczęszczający do szkół zbiorczych – polskiej i czeskiej – w sąsiednim Gnojniku. Po obiedzie natomiast – od godz. 13.00 do 17.00 – przyjdzie czas na folklor. Na scenie zaprezentują się zespoły „Skotniczka" i „Ostravica", z Polski przyjedzie zespół „Jaworze", ze Słowacji zaś „Rabčičan" i „Rovňan". Po programie odbędzie się zabawa taneczna przy muzyce olbrachcickiego „Dora Bandu".

W ramach jarmarku będzie można zwiedzić m.in. miejscowe „Agrocentrum". W jego siedzibie w byłej oborze umieszczone są konie, z których korzystają turyści zwiedzający Beskidy w siodle.

»Wodny związek« zarejestrowany

JABŁONKÓW (kor) –W ub. tygodniu Urząd Wojewódzki w Ostrawie zarejestrował założony w czerwcu br. Śląski Związek Gospodarki Wodnej (ŚZGW). Chodzi o organizację utworzoną w ramach projektu rewitalizacji rzeki Olzy, której głównym zadaniem jest koordynacja działań związanych z budową i rekonstrukcją sieci kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków wzdłuż Olzy i jej dopływów.

Związek, który założyło 8 zaolziańskich gmin – Jabłonków (jego burmistrz, **Petr Sagitarius**, jest przewodniczącym ŚZGW), Mosty k. Jabłonkowa, Nawsie, Bystrzyca, Wędrynia, Trzyniec, Cz. Cieszyn i Cierlicko – będzie mógł zażądać o dotację z funduszy Unii Europejskiej. Głównym zadaniem najbliższego posiedzenia ŚZGW (odbędzie się 3 sierpnia w Jabłonkowie) będzie przygotowanie materiałów, na podstawie których Związek opracuje wniosek o unijną dotację.

Monitor

Plama

Podobnie jak w Cannes, festiwal filmowy „Era Nowe Horyzonty" w Cieszynie otworzył film głośnego hiszpańskiego reżysera Pedro Almodovara „Złe wychowanie". Stało się tak w czwartek i od tego czasu Cieszyn, podobnie jak Cannes, żyje festiwalem. Do 1 sierpnia miasto pulsować będzie tysiącami ludzi, którzy zjechali z całej Polski i nie tylko na to wspaniałe święto filmu. Czwarta edycja imprezy oferuje 18 filmów konkursu o nagrodę publiczności, 30 tytułów „panoramy kina światowego", 20 nagrodzanych na licznych festiwalach dzieł kina koreańskiego, retrospektywę Michelangelo Antoniniego czy Kazimierza Kutza, cykle „CREMASTER", „Nocne szaleństwa", dokumenty i eseje, filmy sezonu, filmy animowane, etiudy studenckie itd., itp... Z najzdrowszą kinomanów korzystają właściciele cieszyńskich sklepów, restauracji czy knajpek, kwater noclegowych. „Wszystko dla klienta" zdają się mówić otwarte do późnych nocnych godzin kafejki na cieszyńskim rynku.

Po zeszłorocznym próbnym podejściu, kiedy niektóre seanse przebiegały w kinie po „czeskiej" stronie Olzy, a na „Strzelnicy" odbywały się imprezy towarzyszące (m.in. fascynujące pokazy tańca nowoczesnego), w tym roku organizatorzy poszli na całego. Postanowili objąć festiwalem cały Cieszyn. Seanse i imprezy towarzyszące przebiegają po obu stronach rzeki, a w Czeskim Cieszynie funkcjonuje nawet specjalne festiwalowe „Kino Era" dla 1200 widzów na krytym lodowisku. Oferta, że hej – nic, tylko korzystać...

Kiedy na drugiej i trzeciej edycji festiwalu nie spotkałam ani jednej znajomej twarzy, myślałam, że to wina granicy. Kiedy po 5 dniach obecnej edycji okazało się, że jest podobnie, pomyślałam: „oto upadł kolejny mit – ten o naszej rzekomej kulturalności". Cóż, nie każdy ma czas i chęć wydawać pieniądze na (choćby najlepsze) światowe kino... Może chociaż czeskociesz- ński handel wykorzysta szansę. Zajrzałam na strony festiwalowe na internecie i znalazłam oferty noclegów w Cz. Cieszynie. Były wyłącznie w języku czeskim... A sklepy czy restauracje? „Brak informacji i reklamy, gdzie tu można zjeść czy skosztować czeskiego piwa. Znalazłam wprawdzie pizzerię, ale nas wyrzucili, bo już dochodziła dziesiąta" – skarży się kinomanka.

W Cannes mają „Złotą Palmę", a u nas – taka sobie zwykła pałama.

DANUTA BRANNA

Ciekawostki

Wszystko, co pływa

Andrzej Różycki z Torunia wygrał IX mistrzostwa Polski w Pływaniu na byle czym w Augustowie, startując na wehikule nazwanym „Skoczek wodny". Podczas imprezy zaprezentowało się ponad 30 obiektów pływających. Konstruują je z materiałów, które najłatwiej utrzymują się na wodzie. „Skoczek wodny" wzbudził najwięcej zachwytów ponad 50-tysięcznej publiczności zgromadzonej podczas tegorocznej imprezy nad rzeką Nettą. 2. miejsce w zawodach zajął konstruktor pływającego trabanta „Dalmatyńczyka", a 3. – Mauretania, 10-metrowy żaglowiec z wikliny. Oprócz zwycięzców prezentowało się jeszcze 30 załóg. W IX mistrzostwach w Pływaniu na byle czym można było m.in. zobaczyć wielką pływającą gitarę meksykańską, statek piratów nazwany Czarną Perłą Piratów, rybodaktyla oraz Słoneczny Patrol Fantasy ratujący potwora wodnego. Tegoroczny zwycięzca Pływania na byle czym otrzymał od organizatora imprezy – Polskiego Radia Białystok – 6 tys. złotych nagrody.

Festiwal szamanów

Na największej wyspie jeziora Bajkał rozpoczął się w sobotę międzynarodowy festiwal szamanów pod nazwą „Tajłgan", na który przybyło ponad 200 wyznawców szamanizmu i gości z różnych stron Rosji, a także z Azji, Europy i Ameryki. Przybysze zebrali się na największej na Bajkale wyspie Olchon, gdzie przy dźwięku szamańskich bębnów dopełniono prawdawnego rytuału powitania duchów Bajkału. Nie przypadkowo na miejsce spotkania szamanów wybrano wyspę Olchon. Według dawnych wierzeń ludów Syberii, to właśnie w tych okolicach żyją groźne duchy Bajkału i tu przekazują wybrańcom szamańskie uzdolnienia. Na wyspie Olchon szamani przez wieki dokonywali obrzędów poświęcania koni i owiec różnym duchom, palili rytualne ogniska, odprawiali modły.

Wiedza może szkodzić?

Wiedza posiadana na dany temat może przeszkadzać w zapamiętywaniu nowych informacji – wskazują wyniki badań naukowców z USA. Naukowcy z Uniwersytetu Stanu Ohio w Columbus przeprowadzili badania w grupie 77 5-letnich dzieci oraz 71 studentów. Jak zaznaczają badacze, żaden z uczestników eksperymentu nie wiedział, że przechodzi test na zapamiętywanie. Wszystkim uczestnikom pokazano 30 zdjęć zwierząt. W czasie prezentacji pierwszego zdjęcia uczestników poinformowano, że zwierzę to posiada w organizmie komórki beta. Później, pokazując zdjęcia kolejnego zwierzęcia pytano, czy ono również posiada komórki beta. W 2. fazie doświadczenia, badanym dzieciom i dorosłym przedstawiono następnych 28 zdjęć. Musieli oni tylko wskazać, które z tych zdjęć widzieli już wcześniej. Okazało się, że dzieci osiągnęły czterokrotnie lepsze wyniki. Rozpoznały powtarzające się zdjęcia w 31 procentach wypadków, podczas gdy osoby dorosłe – tylko w 7 procentach.

Dorośli, zapytani czy zwierzę, zdjęcia posiada komórki beta, analizowali bowiem przede wszystkim czy na fotografii jest kot, czy inny gatunek zwierzęcia. W ten sposób umykało im wiele szczegółów potrzebnych do zapamiętania zdjęcia. Dzieci natomiast zastosowały inną metodę. Zapytane o to czy dane zwierzę posiada komórki beta, po prostu porównywały kolejne zwierzęta z kotem, którego zobaczyły na pierwszym zdjęciu. Dzięki temu lepiej zapamiętywały szczegóły, które później pomogły im rozpoznawać ponownie dziane już zdjęcia.

A MOŻE WYBIERZEMY SIĘ NA URLOP DO BRATANKÓW?

Węgry wracają do łask

Węgry, zwłaszcza Balaton i Budapeszt, były dawniej częstym celem wakacyjnych podróży. Teraz jakby zapomniano o kraju, którego mieszkańców my, Polacy, uważamy za bratanków, choć język żyjącego od 1100 lat w sercu Europy specyficznego narodu jest dla nas całkowicie niezrozumiały.

Tegoroczne, nieco chłodne lato, być może, zmieni ten stan rzeczy. Węgry zajmują bowiem po Islandii drugie miejsce co do liczby źródeł termalnych wód powierzchniowych. Zanurzeni w 36 - 38-stopniowej wodzie możemy czuć się wspaniale, nawet kiedy powietrze jest chłodne, a na niebie zbierają się wróżące deszcz chmury. Kąpieliska dostosowane są do całorocznego korzystania. Mają ich Węgrzy sporo. Do najbardziej znanych należą Gyula, Hajdúszoboszló, Harkány, Zalakaros, Bűk i Sárvár.

Jó napot! Dzień dobry!

Granicę przejeżdżamy – prawie bez zatrzymywania się – pasem przeznaczonym dla członków UE. Tak, nasz wspólny europejski dom podczas wakacji prezentuje swe wygody. Gdyby jeszcze nie trzeba było wymieniać czeskich koron na słowackie, a te z kolei na forinty... Z tego powodu w dalszym ciągu trzeba mieć w głowie... kalkulator. Szybko przeliczamy, że 100 F to około 13 naszych Kc i... rezygnując z zakupu obowiązkowej winiety, uprawniającej do jazdy autostradą, ruszamy po zwykłych drogach do celu - Bűkfűrdo. Mijamy malownicze wioski i miasteczka. Gdzie okiem sięgnąć, równina jak stół. Kraj to rolniczy, skromne budynki starszej daty ustępują miejsca wspaniałym nowoczesnym willom dopiero w regionie turystycznym.

Nem értek magyaru! Nie rozumiem po węgiersku!

Ze szkolnych lekcji języka niemieckiego sprzed ponad dwudziestu lat niewiele już w głowie pozostało, a z angielskiego, jak się okazuje, niewielki można tu zrobić użytek.

Jakoś jednak dogadujemy się przy odrobinie dobrej woli. Najlepiej idzie to dzieciom. Już drugiego dnia umawiają się z węgierskimi kolegami na mecz piłkarski. Na palcach ustalają początek meczu. Ręce pomagają i nam, szczególnie przy wyborze potraw (na szczęście w bufetach na kąpielisku widać wszystko, co serwują kucharze, a czasem pomagają fotografie). Obiad można zjeść w tych samych relacjach cenowych, co u nas. Smaczny gulasz... zjedzony z plastikowego talerza na plastikowym stole kosztował 470 F, do tego kromka chleba za jedyne 20 F. Mała czarna (ale naprawdę mała!) 150 F, kawa w normalnej wielkości filiżance i ze śmietanką oraz pierniczkiem (zwana tu niemiecką) 250 F. Piwo – 0,5 l można było wypić za 100 – 200 F.

Fűrdohely – Kąpielisko

Bűk i położony 25 km dalej Sárvár budzą w amatorach ciepłych wód miłość od pierwszego wejrzenia. Pachnące jeszcze nowością (rekonstrukcję wartości 2 mld F ukończono w 2002 roku) obiekty i doskonałe zaplecze, wielka zielona przestrzeń i brak tłoku mile nas zaskakują.

Bűkfűrdo leży w zachodnio-zadunajskim regione turystycznym z subalpejskim klimatem. Jest trzecim co do wielkości węgierskim uzdrowiskiem z leczniczymi wodami termalnymi. Na 13 ha powierzchni, w 6 krytych, 11 otwartych basenach i 4 otwartych z zadaszeniem, każdy znajdzie dla siebie miejsce do relaksacji, gimnastyki wodnej i pływania. Jest to głównie uzdrowisko, z którego korzystają zwłaszcza osoby starsze, ale nie zapomniano też o dzieciach. Nie wolno im wprawdzie wchodzić do gorących, 38-stopniowych wód, ale mają za to swoje własne baseniki i ślizgawkę, huśtawki, stoły do pingponga itd. Nie brak w pobliżu kortów tenisowych, a na obrzeżach miasteczka znajduje się największe na Węgrzech pole golfowe. Całą okolicę krzyżują wspaniałe ścieżki rowerowe. Właściciele niektórych apartamentów uwzględniają wypożyczenie rowerów już w cenie pobytu. Wszędzie są do dyspozycji leżaki, skrytki na rzeczy wartościowe, przebieralnie, prysznice. Oczywiście można skorzystać z masaży i innych zabiegów terapeutycznych, jeśli kieszeń na to pozwala. Nieodpłatnie natomiast w wyznaczonych porach każdy może wziąć udział w grupowym wodnym aerobiku czy aqua fitness.

Trzecie co do wielkości węgierskie uzdrowisko Bükfürdo zadowoli nawet najbardziej wybrednych wczasowiczów. Fot. BARBARA GLAC

Mała gimnastyka dla zdrowia sprawia przyjemność w każdym wieku.

Lecznicze źródła dają znaczne ilości wody alkalicznej, bogatej m.in. w jod, fluor i żelazo. Woda ta skutecznie poprawia stan aparatu ruchu, pomagają na reumatyzm i odwapnienie kości, po operacjach ortopedycznych. Zalecana jest także przy schorzeniach ginekologicznych oraz podawana doustnie jako lek na niektóre choroby ustroju pokarmowego. Inhalacja jej par ma dobry wpływ na drogi oddechowe. Po prostu zanurzyć się i pooddychać, wypić szklaneczkę to... samo zdrowie! Dzienna kuracja czyli bilet wstępu dla osoby dorosłej kosztuje 1400 F, dla dziecka do lat 16 700 F, mniejsze dzieci mają wstęp wolny. Oczywiście możliwe są zniżki dla zorganizowanych grup czy na większą liczbę dni.

Szeretném magnézii a város legerdekesebb emlékert... Pragnę poznać najciekawsze pamiątki historyczne miasta...

W tym celu trzeba koniecznie wybrać się na wycieczkę do niedalekiego, pełnego tradycji miasteczka Koszeg, gdzie oprócz zamku i katedry na uwagę zasługują muzea pocztowe i aptekarskie. Szczególny urok zaś ma oryginalne muzeum wyrobów z marcepanu. Wzdłuż drogi prowadzącej do tego prześlicznego, pełnego zabytków zakątka stoją na baczność liczne krasnale – znak, że przeważająca liczba klienteli zagranicznej to Niemcy i Austriacy. Znaleźć tu można jednak i ciekawe souveniry w postaci przeróżnie ususzonej, zagotowanej, sproszkowanej i świeżej papryki, a także oryginalne wyroby z drewna i ceramiki, różne, cieszące się dobrą jakością i smakiem wina. Jeżeli zaś ktoś nie odzwyczaił się jeszcze od przesyłania pozdrowień na klasycznych pocztówkach i uważa, że należy sprawić przyjemność znajomym, może za jedyne 60 F kupić widokówkę i naklejając znaczek za 100 F przesłać ją do znajomych.

Viszontlátásra! Do zobaczenia!

Dobrze wyposażone kempingi, ponad 600 domów z kwaterami prywatnymi do wynajęcia i piękne hotele stanowią dobre i urozmaicone cenowo zaplecze mieszkalne dla turystów. Nie ma problemu wyruszyć do Bűku na dłuższy weekend. 400 km to zaledwie pół dnia jazdy, a relaks i wypoczynek, które nam ta miejscowość oferuje, są tego warte.

BARBARA GLAC

Moldboya

FELIETON WŁADYSŁAWA SIKORY

»Nim opadną liście z drzew«

Idzie tutaj o zdanie cesarza niemieckiego Wilhelma II do żołnierzy z lata 1914 roku, o zapewnienie, iż wrócą oni do swoich domów, nim opadną liście z drzew. Podobnie było jesienią 1939 roku. Tyle że to już mocno trwał wiek XX, czas wojen światowych. Dziś, w 90. rocznicę tamtej pierwszej wojny, prasa światowa przypomina szczegóły sarajewskiego zamachu z 28 czerwca 1914, austriackiego ultimatum wobec rządu serbskiego (23 lipca), wreszcie wypowiedzenia wojny (28 lipca). W praskim magazynie ilustrowanym „Reflex" (28/2004) przypomniano ówczesny reportaż fotograficzny z pisma „Český svět": od rodzinnego zdjęcia znad zabitego jelenia (następca tronu arcyksiążę Franciszek Ferdynand d'Este z żoną Zofią z Chotków i z dziećmi: dwaj synowie i córka) po migawki z praskich ulic. „W jednej chwili zmienił się świat. W miejsce spokojnego bezruchu zapanowała dzika turbulencja kolejnych dziesięcioleci": dwie wojny światowe, rosyjska rewolucja, reżimy totalitarne, obozy zagłady, dziesiątki milionów ofiar... Wg prof. S.Grodzisiego „zamach udał się przypadkiem. Najpierw rankiem zamachowcy rzucili bombę w samochód arcyksięcia, ale ta odbiła się i wybuchła koło następnego samochodu – rannych zostało dwóch oficerów. Następca tronu cesarstwa zdecydował się kontynuować program wizyty, ale po uroczystości w ratuszu postanowił odwiedzić w szpitalu poszkodowanych oficerów. Kierowca jadąc tam przez pomyłkę wjechał w złą ulicę. Gdy próbował wycofać samochód, Gawriło Princip – 19-letni bośniacki Serb, członek organizacji Młoda Bośnia współpracującej z inną organizacją Czarna Ręka – znalazłszy się przypadkiem w pobliżu samochodu, postanowił naprawić poranny błąd swoich kompanów. I udało mu się". Ostatnio odnaleziono gdzieś jego pistolet.

W trakcie II wojny pierwsza stanowiła już legendę. Pamiętam przypadkowe grzybowe posiedzenie na pniach pod boconowickim Przyporem. Idąc z „letnikorzem" Królem z Gruszowa trafiliśmy tam na staruszka ze Młynów dolnołomniańskich. Obaj byli weteranami I wojny i szczerze oddali się chwili wspomnień. Król zdradził mi też, że jako dragon cesarski omal wtenczas nie zginął: przeciwnik schwycił za uzdę jego konia, to Król ciął szablą w ową rękę...

Z czasem trafiłem na cieszyńskie pamiętniki wojenne, na „Pamiętnik wojny i niewoli. 1914-1918" łaziańskiego nauczyciela Jana Szuścika (23 X 1879–17 IV 1940) oraz na prozę „Na Podgorze. Garść wspomnień z frontu włoskiego" Karola Bergera (3 V 1894-30 VIII 1953). Oto krótka statystyka: 9 milionów ofiar na frontach, 20 mln rannych, wielu z nich zostało inwalidami. Umierali też ludzie na zapleczu frontów z powodu głodu, zimna i chorób. W naszym domu Pod Brzegami zaś pozostał obraz na płycie eternitu: widok słowackiego Sztyrbskiego Plesa pędzla Rosjanina, uciekiniera z terenów porewolucyjnych... Oto zaś zbliża się kolejne Święto Gorolski, na niektórych bruclikach góralskich jeszcze można będzie zobaczyć srebrne guzy z cesarskim monogramem. Tradycja ze staroświeckością sięgają tamtych lat wojennych, autriackich. I z lekka kojarzą się dzisiaj z unijną europejskością.

ZŁAMANE KOŃCZYNY, POTŁUCZENIA, URAZY GŁOWY

Zmora wakacji

Wakacje to okres wypoczynku dla dzieci, ale także czas, gdy ulegają wypadkom, poparzeniom słonecznym oraz zatruciom. Bardzo często za kontuzje najmłodszych odpowiadają dorośli. W czasie, gdy rodzice i opiekunowie idą do pracy, maluchy są pozostawione bez opieki i często kończy się to wypadkiem, którego skutki trzeba leczyć nawet kilka miesięcy. Z obserwacji pediatrów i chirurgów wynika, że liczba dzieci ulegających wypadkom i kontuzjom w czasie wakacji rośnie. Dzieciaki najczęściej spadają z rowerów łamiąc sobie nogi i ręce, rozbijając głowy. Są też ofiarami wypadków drogowych.

– Nie mamy jeszczcze wprawdzie danych statystycznych z lipca, ale na pewno liczba przyjętych na nasz oddział małych pacjentów będzie o 20-30 proc. wyższa niż w poprzednim miesiącu. W czerwcu przyjęliśmy 104 pacjentów do 14 lat. Najwięcej, bo 21, było złamań. U nas dzieci, jeżeli kontuzja nie jest bardzo poważna, przebywają stosunkowo krótko, po zabiegu z reguły wracają do domu – powiedziała **Šárka Panákowa**, siostra przełożona na oddziale chirurgii Szpitala Trzyniec.

Do czeskocieszyńskiego szpitala trafiają tylko dzieci z lekkimi obrażeniami ciała, placówka nie ma bowiem oddziału łóżkowego. – *Lipiec upłynął pod znakiem złamanych nadgarstków, potłuczeń oraz drobnych kontuzji, których młodzi cieszyniacy doznali m.in. podczas pobytu na miejskim basenie. W ub. środę opatrzyliśmy też chłopca, uczestnika wypadku drogowego* – poinformował nas **dr Tadeusz Gach.**

– Dwadzieścia procent przywożonych do nas dzieciaków ma złamane nogi, ręce, potłuczone głowy, bo spadli z roweru jadąc za szybko bez kasku, z drzewa czy trzepaku. Mali pacjenci są bardzo grzeczni, cierpliwie znoszą ból. Można powiedzieć, że zachowują się spokojniej niż rodzice, z którymi mamy czasem sporo problemów – powiedziano nam wczoraj w przychodni chirurgicznej hawierzowskiego szpitala.

Wzrost liczby małych pacjentów zanotowano również w karwińskim i orłowskim szpitalu. Jak jednak powiedział nam dyrektor, dr **Kazimierz Kawka**, nie były to poważne przypadki.

Chłodne dni na początku lipca spowodowały, że nie zanotowano podwyższonej liczby zatruć lodami, ciastkami, czyli bakterią salmonella. Zdarzały się pojedyncze przypadki, ale było ich kilkakrotnie mniej niż w roku poprzednim. W izbach przyjęć szpitali pojawiło się natomiast dużo dzieci ze zmianami ropnymi skóry spowodowanymi przez ukąszenia komarów. **(wak)**

grosz do grosza

Urlop tańszy, bo krajowy

Na dwa tygodnie nad morzem nie każdego stać. Nie każdemu też uśmiecha się daleka męcząca podróż, gdy niemal w zasięgu ręki do dyspozycji jest szereg atrakcji. Czechy i Morawy to przecież istny raj dla turystów. Należy tylko wiedzieć, dokąd się udać i... ile forsy na to przeznaczyć.

HOTEL CZY PRYWATNA KWATERA?

Niezależnie od tego, dokąd się wybieramy – w góry, nad rzekę czy na podbój zabytków, powinniśmy pomyśleć o noclegu. W dzisiejszych czasach załatwienie noclegu nie powinno stwarzać większych kłopotów. Każdy region turystyczny posiada bowiem swoje strony internetowe, na których znajdziemy adresy hoteli, pensjonatów, schronisk oraz kwater prywatnych wraz ze zdjęciami oraz kontaktem telefonicznym i mailowym. Większość z nich posiada również cenniki oferowanych usług (nocleg i wyżywienie). Jeżeli planujemy wyjazd z dziećmi albo jesteśmy emerytami, podczas dokonywania rezerwacji warto pytać o zniżki. Nie zawsze są one zawarte w internetowej ofercie, która ma raczej orientacyjny charakter.

GDZIE I ZA ILE?

Generalnie najdrożej jest w Karkonoszach. Karkonosze posiadają bowiem najwyższy szczyt w RC, Śnieżkę (1602 m n.p.m.), oraz dobrą renomę zarówno wśród krajowych, jak i zagranicznych gości. Za nocleg ze śniadaniem w pensjonacie w Špindlerovym Mlynie osoba dorosła zapłaci od 350 do 550 Kc, z obiadokolacją - o ok. 150 Kc więcej. W trzygwiazdkowym hotelu ta sama usługa (nocleg ze śniadaniem) kosztuje od 550 do 600 Kc, w hotelu najwyższej kategorii – od 900 do 1600 Kc (tu jednak za obiadokolację zapłacimy dodatkowe 300 Kc).

Rodzice wyjeżdżający z małymi dziećmi mogą liczyć na zniżki. Dzieci do 10 lat (w niektórych przypadkach do 12) płacą połowę ceny, malucha do 2 lub 3 lat można zabrać gratis, pod warunkiem, że nie będziemy wymagać dla niego osobnego łóżka. Pies w pensjonacie lub hotelu średniej kategorii to dodatkowy wydatek - 90 Kc, w hotelu z czterema gwiazdkami – 380 Kc. Cena zakwaterowania zazwyczaj obejmuje również parking i opłatę klimatyczną.

Kto poszukuje większego spokoju i nieco niższych cen, powinien zapomnieć o Karkonoszach i wybrać się w mniej znane Góry Orlickie, Izerskie lub w niedalekie Jesioniki. Również tu z zakwaterowaniem nie powinno być problemów. Nocleg w pensjonacie to wydatek rzędu 200 – 300 Kc, w hotelu od 350 Kc wzwyż, ze śniadaniem i obiadokolacją – ok. 500 Kc. Wybierając się do górskich miejscowości wypoczynkowych, skądinąd znanych ośrodków narciarskich, nie powinniśmy się sugerować cenami, które obowiązywały tu zimą. Latem w górach jest o wiele taniej. W zależności od kategorii zakwaterowania chodzi o oszczędność rzędu od kilkudziesięciu do kilkuset Kc.

OSZCZĘDZAJMY NOGI, SKORZYSTAJMY Z KOLEJKI

W naszych górach nie ma wprawdzie specjalnie rozbudowanej sieci kolejek linowych, niemniej w każdym paśmie górskim znajdzie się choć jedna, która zaoszczędzi nam wysiłku i wywiezie nas niemal na sam szczyt.

W Karkonoszach kolejką możemy wybrać się na Śnieżkę. Z Peca pod Śnieżką prowadzi ona na Růžovą górę, a stąd na Śnieżkę. Za całość dorosła osoba zapłaci w jednym kierunku 150 Kc, bilet powrotny kosztuje 300 Kc. Dziecko do 5 lat korzysta z kolejki gratis, dziecko do 10 lat płaci połowę. Jeżeli nie jesteśmy zdecydowani, czy wracać będziemy piechotą czy ponownie skorzystamy z kolejki, nie ma problemu. Nie ma bowiem zniżki powrotnej. Bilet powrotny kosztuje dokładnie tyle, co suma biletów w górę i w dół. Nie opłaca się natomiast kupować osobnego biletu na Růžovą, a stąd kolejnego na Śnieżkę. Wtedy przejazd będzie nas kosztować o 50 Kc drożej niż w przypadku wykupienia od razu biletu z Peca na Śnieżkę.

Na Szumawie kolejka linowa prowadzi ze Špičáku na wieżę widokową Pancíř (1214 m n.p.m.), skąd roztaczają się wspaniałe widoki na cały region Szumawy, Bawarię, a czasem nawet na dalekie Alpy. Bilet kosztuje 45 Kc, powrotny – 60 Kc. Dziecko natomiast zapłaci odpowiednio 25 i 40 Kc. Kolejka przewozi również rowery.

W Jesionikach zaoszczędzimy nogi i buty, korzystając z kolejki z Ramzovej na Šerák. Nie zaoszczędzimy natomiast pieniędzy. Z Ramzovej na Černavę zapłacimy 50 Kc, a stąd kolejnych 50 Kc na Šerák. Za bilet powrotny wydamy 150 Kc. Dzieci do 5 lat mają tę usługę gratis, dzieci do 10 lat płacą odpowiednio 30 i 40 Kc, a za bilet powrotny 100 Kc.

Z ROWEREM CZY BEZ?

Oto jest pytanie. Zabrać rower czy zostawić go w domu, licząc na to, że nie ma dziś ośrodka turystyki bez wypożyczalni dwu kółek? Rowery dziś oferują nie tylko wypożyczalnie sprzętu sportowego, ale również niektóre stacje kolejowe. Własne wypożyczalnie mają też hotele. Łagodny teren na południu kraju szczególnie sprzyja wypadom rowerowym. Tu też funkcjonują stosunkowo tanie wypożyczalnie dworcowe, gdzie za rower wypożyczony na 3 godz. zapłacimy 50 Kc, na 6 godz. - 100, na 12 godz. – 150, a na całą dobę 200 Kc. Za każdą wypożyczoną sztukę trzeba jednak złożyć kaucję w wys. 500 Kc.

BEATA SCHÖNWALD

„NAJBARDZIEJ ZACHWYCIŁA MNIE SZKOŁA W AVILLI" – MÓWI EWA KATRUŠÁK

Po doświadczenia do Hiszpanii

Z tygodniowej podróży służbowej po Hiszpanii powróciła w poniedziałek Ewa Katrušák, dyrektor czeskocieszyńskiego Centrum Nauczania Języków Obcych i Przedmiotów Fachowych „Pygmalion". Wyjazd na Półwysep Pirenejski zorganizowała dla przedstawicieli szkół językowych i uniwersytetów z Europy Środkowej i Wschodniej EDUESPAÑA – instytucja w połowie państwowa, a w połowie prywatna. Z zaproszenia skorzystali pedagodzy z Polski, Litwy, Estonii i Łotwy. E. Katrušák jako jedyna reprezentowała Republikę Czeską.

Na ścianach wielu szkół wiszą reprodukcje obrazów sławnych hiszpańskich malarzy - na zdjęciu prywatna szkoła „Eureka" w Madrycie. Fot. EWA KATRUŠÁK

– Kursy języka hiszpańskiego zaproponowaliśmy klientom naszego Centrum bardzo wcześnie, bo już w roku 1999, czyli w rok po otwarciu „Pygmaliona" – mówi E. Katrušák. – *Prym, oczywiście, wiedzie – jak w całej Europie – angielski. Niebywałą popularnością cieszy się, i to nie tylko w Europie, ale i w Stanach Zjednoczonych czy w Japonii, właśnie hiszpański. Coraz więcej ludzi ściąga do Hiszpanii, by właśnie tam uczyć się języka. Ta popularność języka wiąże się też z dużym zainteresowaniem kulturą latynoamerykańską.*

Hiszpanie zdają sobie z tego doskonale sprawę i zależy im na współpracy ze szkołami w naszej części Europy. Tu może ciekawostka – Hiszpanie chwalą Polaków i Czechów, właściwie w ogóle Słowian, za to, jak mówią po angielsku czy hiszpańsku, oraz za dyscyplinę podczas uczenia się języków obcych. Może dlatego, że sami słabo mówią po angielsku, ich wymowa jest słaba i na dłuższą metę męcząca dla ucha... To, że u Słowian jest inaczej, Hiszpanie tłumaczą tym, że w językach słowiańskich system spółgłosek i samogłosek jest dużo bogatszy niż w językach romańskich, stąd Słowianom łatwiej nauczyć się języków z innych rodzin językowych.

Podczas 7-dniowego stażu pedagodzy z Europy Środkowej i Wschodniej mogli się nie tylko zapoznać z tamtejszym systemem edukacyjnym i metodami nauczania, ale również z hiszpańską kulturą (była np. noc z flamenco) i zabytkami, sztuką kulinarną, degustacją hiszpańskich win.

– Najwięcej czasu jednak poświęciliśmy zdobywaniu doświadczeń, czyli spotkaniom z przedstawicielami szkół i uniwersytetów i wizytom w tych najbardziej znanych i ciekawych placówkach edukacyjnych – podkreśla dyrektor „Pygmaliona". – *W pierwszym dniu na przykład rozmawialiśmy z dyrektorami aż 19 szkół – oni prezentowali swoje placówki, my swoje, informacji było zatem sporo. Były też „workshopy" nt. języka hiszpańskiego, metodyki nauczania czy też warunków pobytów studentów z naszego regionu Europy w hiszpańskich szkołach. Mieliśmy zresztą okazję sami porozmawiać z obcokrajowcami, którzy studiują hiszpański na jednym z najbardziej znanych uniwersytetów, w Salamance, który nazywany jest „hiszpańskim Oxfordem".*

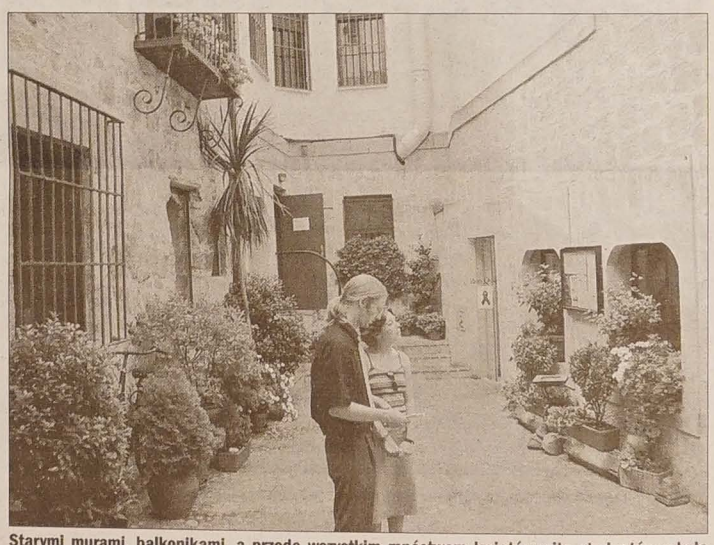

Starymi murami, balkonikami, a przede wszystkim mnóstwem kwiatów wita studentów szkoła „Don Quijote" w Salamance.

Ze szkół, które obejrzeliśmy, najbardziej zachwyciła mnie szkoła w Avilli, mieście rodzinnym św. Teresy – wspomina E. Katrušák. – *Mieści się w budynku pochodzącym z XI wieku, dawnym zajeździe. Wspaniała rodzinna atmosfera, wszędzie kwiaty, a przede wszystkim na każdym dotykasz historii... Studenci siedzą na przykład na ławach, które mają kilka wieków... Co ciekawe, zarówno w Avilli, jak i w Salamance, studenci – chociaż mogą korzystać z akademików – decydują się zazwyczaj zamieszkać w hiszpańskiej rodzinie, by mieć bezpośredni kontakt z językiem nawet po zajęciach. Ogólnie mówiąc, system kształcenia, z tego co mogłam zobaczyć, jest na wysokim poziomie.*

Tygodniowy pobyt w Hiszpanii w wypadku „Pygmaliona" zaowocował nawiązaniem kontaktów z kilku szkołami. – *Na pewno będziemy wkrótce mogli wysłać na Półwysep Pirenejski naszych studentów* – mówi E. Katrušák. Dodaje, że obecnie „Pygmalion" wysyła swoich klientów na pobyty edukacyjne do Wielkiej Brytanii, Stanów Zjednoczonych, Francji, Niemiec. – *Niektórzy decydują się także na wyjazd do Nowej Zelandii lub Australii, gdzie też działają dobre szkoły. Ale jeśli wyjeżdżają na dwa, trzy miesiące, krócej nie warto.*

A jak dyrektor „Pygmaliona" spędzi resztę wakacji? – *Nasze Centrum działa również latem, wielu ludzi właśnie teraz decyduje się na bardziej intensywne kursy, prowadzone w mniejszych grupach, więc nie mamy prawdziwych wakacji. Wyjeżdżamy na rodzinny urlop do Salerno. A we wrześniu jadę służbowo, tym razem do Irlandii. Tamtejsze szkoły mogą się pochlubić wysokim poziomem nauczania języka angielskiego. Paru naszych studentów już uczyło się w Dublinie. Jadę zobaczyć wszystko na własne oczy i wkrótce chcemy wysłać dalszych zainteresowanych do kraju św. Patryka, pięknej muzyki i piwa Guinness...*

JACEK SIKORA

Dobry na każdy gust

Dokończenie ze str. 1

Publiczność, która wypełniła kościół do ostatniego miejsca, każdy utwór nagradzała frenetycznymi brawami. Wysłuchała utworów Boelmanna, Mozarta, Czajkowskiego, Smetany, Ebena (Afestive voluntary – solo organowe). Koncert prowadziła po czesku i polsku elokwentna dwójka konferansjerów **Tomáš Bařák** i **Mariola Nalewajka**.

Niezwykle efektowne fajerwerki, które po godzinie 22.00 na dziesięć minut rozświetliły niebo nad Stonawą, w opinii zauroczonych obserwatorów potwierdziły, że Stonawa jednak musi być bogatą gminą. Prawdziwy Kuwejt karwińskiego zagłębia...

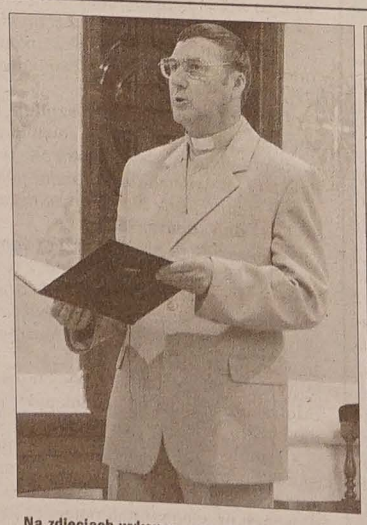

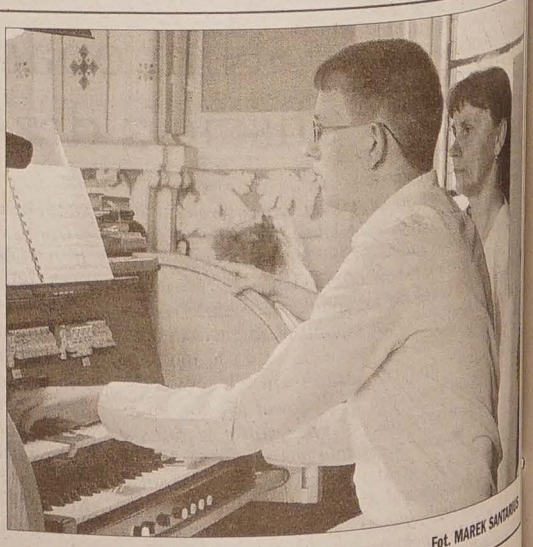

Na zdjęciach wykonawcy programu koncertu odpustowego w Stonawie: Petr Černota, So-Yung Yu i Klemens Słowioczek oraz organista Marek Gajda. Fot. MAREK SANTARIUS

Sztuka dyplomacji polega na przekładaniu siły na konsens.

Henry A. Kissinger

Nr 135

Lemioła

DODATEK LITERACKO-ARTYSTYCZNY

Redakcja Kazimierz Kaszper ◆ Materiały prosimy przesyłać pod adresem GL lub pocztą elektroniczną: k.kaszper@tiscali.cz ◆ Numer zamknięto 22. 7. 2004.

O Nagrodę Skrzydła Ikara

Górnośląskie Towarzystwo Literackie w Katowicach zaprasza do udziału w piątej edycji konkursu literackiego na cykl wierszy lub poemat w języku polskim i czeskim O Nagrodę Skrzydła Ikara. Ten upamiętniający ostatni lot Żwirki i Wigury konkurs ma na celu zgromadzenie utworów nawiązujących do szeroko pojętej symboliki antycznego mitu. Mogą w nim wziąć udział autorzy zrzeszeni i niezrzeszeni z Polski i Czech. Tradycyjnie przyznane zostaną wysokie nagrody finansowe i rzeczowe. Uroczyste podsumowanie konkursu odbędzie się na przełomie listopada i grudnia br. Pełny tekst regulaminu konkursu opublikujemy w następnym numerze.

Trzepak zamiast kawiarni

Plotki ze środowisk pisarskich można znaleźć w Internecie, ciekawsze wieści zamieszcza też miesięcznik kulturalny *Lampa*. W Krakowie działa kilka modnych lokali, gdzie pojawiają się młodzi literaci – również ci, którzy nie zdążyli wyrobić sobie nazwiska. Miejsca takie powstają też w Warszawie.

W trzecim numerze redagowanego przez **Pawła Dunina-Wąsowicza** miesięcznika *Lampa* znalazła się oryginalna rozkładówka. Modelki i model pozują na tle burej ściany, w rękach trzymają m.in. *Ulissesa*. Oparci o trzepak, prezentują buty wyciągnięte ze śmietników (adresy wymieniono w podpisach). W konkursie dla czytelniczek do wygrania są m.in. *Perła międzywojnia* i *Plastikowe szaleństwo*. To zgrywa, nabijanie się z żurnali promujących ekstrawaganckie kreacje. W happeningu wzięli udział pisarze młodego pokolenia: **Agnieszka Drotkiewicz, Dorota Masłowska** i **Mirosław Nahacz**.

Przy trzepaku spotkali się: Dorota Masłowska (z maską), Agnieszka Drotkiewicz (trzecia z lewej), Mirosław Nahacz (do góry nogami). Fot. M. Dolewke/Julien IV.

Bardzo dobry z poetyki

Razem studiują kulturoznawstwo na Uniwersytecie Warszawskim. W tym gronie największy sukces odniosła Masłowska (sprzedano ponad sto tysięcy egzemplarzy jej debiutanckiej powieści). Dziś autorka konsekwentnie unika dziennikarzy.

- *Nie ma się czemu dziwić. Napisała świetną książkę i nagle zaczęli o niej mówić wszyscy: od dresiarzy po prezydenta* - tłumaczy Nahacz. Autor *Bombla* bezkompromisowo wypowiada się o środowiskach twórczych z Warszawy i Krakowa: – *Obok kilku pełnych zapału wrażliwców to w większości nadęci frustraci literaccy. Spotykają się w nastrojowych kawiarenkach i wymieniają prewensjonalne uwagi. Za dużo w tym wszystkim fałszu.*

Środowisko literackie śledzi internetowy „brukowiec literacki" *kumple.blog.pl*. Różnie oceniano już jego działalność, nie brakło opinii, że to projekt służący przede wszystkim autopromocji. Faktem jest jednak, że blog ma wiernych wielbicieli.

Co mogą znaleźć na tych stronach? Zdjęcia z imprezy we wnętrzach nowej siedziby redakcji krakowskiego magazynu kulturalnego *Ha!art* i informację, że Nahacz, Drotkiewicz i Masłowska „dostali oceny bardzo dobre na zaliczenie z poetyki".

Marecki, jeden z założycieli blogu i redaktor naczelny *Ha!artu*. - *W najlepszym czasie odwiedzał nas tysiąc internautów dziennie.*

- *Blog przyczynił się do promocji mojej książki i za to jestem wdzięczny jego twórcom* – przyznaje **Daniel Odija** (nominacja do Nike i Nagrody im. Józefa Mackiewicza za powieść *Tartak*). – *Plotki, jakie są tam zamieszczane, niespecjalnie mnie interesują, ale dla wielu mogą okazać się smaczne.*

Ostatni melanż w Krakowie

– *Środowiska pisarskie są dziś rozproszone i hermetyczne: z jednej strony mamy ludzi skupionych wokół* **Tadeusza Pióro, Andrzeja Sosnowskiego** *i* Portu Wrocław (dawniej Fort Legnica), *z drugiej – grupę z lingwistyki UW, która wydaje pismo „Literacje", dla mnie kuriozalne, bo niezrozumiałe* – tłumaczy Dunin-Wąsowicz. – *Te grupy nie komunikują się w żaden sposób, dlatego nie ma mowy o ogólnokrajowej bohemie.*

– *Kraków utrzymuje łączność z lingwistami i autorami olsztyńskiego pisma „Portret"* – mówi natomiast **Piotr Marecki**.

Właśnie w Krakowie środowisko pisarskie jest najbardziej aktywne towarzysko (zasilili je przebywający tam czasowo **Mariusz Sieniewicz, Daniel Odija** i **Wojciech Kuczok**), choć odżegnuje się od terminu „bohema".

– *Najpopularniejsze lokale to Lokator na Kazimierzu czy Piękny Pies przy ul. Świętego Jana. Tę ostatnią knajpkę odwiedzają zarówno autorzy pokolenia BruLionu* (Świetlicki, Baran), *jak też młodsi, związani z „Ha!artem"* – mówi Marecki. – *Środowisko scala Maciej Kaczka – tekściarz i komentator kumple.blog.pl. To ktoś w rodzaju* **Franciszka Fiszera**, *który przed wojną był duszą warszawskiego życia kawiarnianego. Tyle tylko, że Fiszer nie śmierdział groszem, a Kaczka to dość zamożny biznesmen o szerokim geście.*

Ważną postacią krakowskiego towarzystwa jest również pisarz **Sławomir Shuty**. Rozgłos zawdzięcza jednak nie tylko literaturze.

– *Urządza antykonsumpcyjne imprezy, podczas których kpi z reklamy i sensacji* – opowiada Marecki. – *Kilka miesięcy temu głośno było o „Ostatnim melanżu", podczas którego Shuty biczował się parówkami. Wtedy również ogłoszono śmierć popkultury.*

Na tle Krakowa stolica wypada dość blado. Wysiłek jednak został podjęty: warszawiacy mogą otrzeć się o światek artystyczny choćby w La Madame przy ul. Koźlej i w Fabryce Trzciny przy ul. Otwockiej. Blog zamieszcza też „donosy" z zamkniętych imprez organizowanych w Świetlicy Sztuki Raster. Choć bohema w dawnym stylu nie istnieje, to w Krakowie życie towarzyskie poetów i pisarzy kwitnie. Być może Warszawa (a za nią inne miasta) nie zechce być gorsza: nowy Fiszer potrzebny od zaraz.

Bartosz Marzec, „Rzeczpospolita"

KRÓTKO

● W czerwcu laureatami **Nagrody Kulturalnej Śląska i Kraju Dolnej Saksonii** za r. 2004 zostali: tłumacz, wydawca i eseista **Karl Dedecius** oraz **Jan Harasimowicz**, historyk sztuki i kultury.

● Staraniem Instytutu Historii i Muzeologii oraz Instytutu Administracji Publicznej i Polityki Regionalnej Wydziału Filozoficzno-Przyrodniczego UŚ w Opawie ukazały się *Dzieje czeskiego Śląska 1740-2000*. Publikacja jest dziełem zbiorowym pracowników naukowych UŚ, prowadzonych przez doc. PhDr. **Dana Gawreckiego** CSc.

● W maju i czerwcu magazyn poetycki *Weles* urządził serię spotkań autorskich w Pradze i Brnie, w których brali m.in. udział: **Petr Čermáček, Robert Fajkus, Jakub Grombíř, Petr Hruška, Renata Putzlacher** i **Petr Španger**.

● Podczas **48. Šrámkowej Sobotki** (2-10.7.), będącej „festiwalem języka czeskiego, mowy i literatury", urządzono 6. 7. Dzień Polski, w którego ramach odbyło się spotkanie autorskie **Renaty Putzlacher**. Prezentację prowadził **Radovan Lipus**.

● Z *Dziennikiem Zachodnim* pożegnali się dwaj jego stali felietoniści: wybitny reżyser teatralny i filmowy, senator RP **Kazimierz Kutz** i publicysta **Michał Smolorz**.

● Po raz trzeci Powiat Cieszyński przyznał swoje nagrody w dziedzinie kultury. Laureatami zostali: pochodzący z Wisły pisarz **Jerzy Pilch**, siostra **Jadwiga Wyrozumska**, założycielka i kierowniczka zespołu teatralnego przy parafii św. Elżbiety w Cieszynie, **Anna Stanieczek**, skrzypaczka, szefowa Chóru Męskiego „Cantus" w Goleszowie, **Władysław Rakowski**, muzyk z Cieszyna, współzałożyciel Zespołu Pieśni i Tańca Ziemi Cieszyńskiej, **Helena Kamieniarz**, koronczarka z Koniakowa.

● Tegoroczna Kawiarenka Świętogórska (7. 8.) zostanie poświęcona pamięci nieżyjących literatów zaolziańskich: **A. Dostala, J. Gaudyna, H. Jasiczka, P. Kubisza, E. Milerskiej, W. Młynka, J. Ondrusza, G. Palowskiego, G. Przeczka, G. Pyszki, A. Wawrosza**. Wykład o literaturze zaolziańskiej wygłosi prof. **Bogusław Bakuła** z Uniwersytetu A. Mickiewicza w Poznaniu, twórczość będzie prezentował **Karol Suszka**, przy fortepianie zasiądzie **Bronisław Liberda**.

Sensacyjna wystawa

W połowie lipca w Muzeum Narodowym w Warszawie otwarta została wystawa malarstwa **Witolda Wojtkiewicza** (1879-1909) i od razu zyskała rangę wydarzenia artystycznego. Ten zapomniany, rzadko za życia wystawiający malarz, odkrywany jest obecnie przez krytyków jako „największy malarz Młodej Polski". *Nigdy wcześniej sztuka – przynajmniej w Polsce, bo Belgowie mieli Ensora, a Francuzi Ropsa – nie przybrała znamion tak groteskowych i nie była takim szyderstwem* – pisze w „Gazecie Wyborczej" **Dorota Jarecka**, lokując Wojtkiewicza na pozycji prekursora koszmarów Witkacego i karykaturalnych wizji Brunona Schulza.

Obrazy trafiły do Muzeum Narodowego z Grenoble, gdzie były prezentowane w ramach tzw. Sezonu Polskiego. Jest to pierwsza wystawa Wojtkiewicza po 1976 r. Czynna będzie do 29 sierpnia. **(o)**

O zaolziańskiej kulturze

Wilhelm Przeczek, Jan Pyszko, Lucyna Przeczek-Waszkowa, Franciszek Nastulczyk, Wiesław A. Berger – sześciu znanych mi literatów i co najmniej jeszcze z sześciu tworzą współczesny polski parnas na Zaolziu. Jest to niespotykane gremium poetów, prozaików na tak niewielkim przecież skrawku ziemi, co skłania do przemyśleń, do głębszego wniknięcia w istotę rzeczy, w sedno sprawy – dlaczego tak się działo, dzieje i tak jest.

Żyjący w Warszawie **Eugeniusz Czaplejewicz**, badacz naukowy literatury UW, domeną badań uczynił kresy – nadgraniczne rejony na wschodzie, gdzie polska kultura styka się, zderza z kulturą sąsiednich narodów - litewską, rosyjską, białoruską i ukraińską; od Bałtyku aż po Karpaty. Badania Czaplejewicza dokumentują, iż na styku tych kultur powstaje ciekawa, zaskakująca, podniecająca i wielka kultura. Kultura z odrębnym, jakże innym sposobem postrzegania, inną dojrzałością poetycką, doświadczeniem; kultura ponadnarodowa – subkultura, jak chcą poniektórzy i zarazem swoiście narodowa, wyróżniająca się, niezwykła. Kultura poczynająca się z potęgi zderzenia, wzajemnego przenikania i przecinania się narodowego i ludzkiego potencjału. Do tejże kultury przynależy Gogol i Dostojewski, Gombrowicz i Miłosz...

Czaplejewicz konkluduje, iż kultura kresowa poczyna się w rejonie Bałtyku i sięga do Karpackiego Pogórza. Mając na uwadze zaolziańską twórczość artystyczną, jej niebywałą liczebność w terytorialnie określonym miejscu, to chcąc czy nie, wpadamy na myśl, czy i ta kultura słowa nie jest kresowa. I czy nie są kresowe wszystkie nadgraniczne, wzajemnie na siebie wpływające kultury naszego regionu, tj. Europy Środkowej lub niektóre określone jej prowincje. Sądzę natomiast, iż zaolziańskie piśmiennictwo ma charakter kresowy. Zachodzi pytanie – czym wszystkim ów charakter jest powoływany i żywotny.

Nade wszystko może to być jego ciążenie ku polskiej kulturze i w niepośledniej mierze ku polskiej państwowości, której granice są tuż w zasięgu ręki. Kresowy charakter tegoż piśmiennictwa może być dany również inklinacją do czeskiej kultury, świadomością obywatelstwa i miejscem zamieszkania w państwie czeskim. Najprawdopodobniej jednak determinantem nie jest ani jedno ani drugie, lecz współdziałanie obu, chociaż wydaje się na pozór przeciwstawne i wzajemnie się wykluczające. Trzeba tu powiedzieć, że owa przeciwstawność, zderzanie się różnych i odmiennych tendencji jest jednym z fundamentalnych znamion kultury kresów.

I pytanie końcowe – co tymczasowo zaolziańskie piśmiennictwo przyniosło? Jaki jest jego wkład do kultury? Polsko-litewskie kresy wydały wielkiego Mickiewicza, czesko-śląskie barda Bezrucza. Co przynoszą europejskiej kulturze zaolziańskie kresy? Stawiam pytania i jak dotychczas nie mam jasnej odpowiedzi. Zapewne owym wkładem jest niezwykła i godna podziwu liczebność literacko twórczych dokonań w tym zakątku świata. Być może, iż na zaolziańskiego Mickiewicza czy Bezrucza będzie trzeba jeszcze poczekać. A może jest już wśród nas! Mimo wszystko ma Zaolzie podniecający i prowokujący charakter.

FRANTIŠEK VŠETIČKA

Przełożył **Jan Pyszko**

Michael Moore, reżyser kontrowersyjnego, antybushowskiego filmu „Fahrenheit 9/11", który zdobył Złotą Palmę w Cannes. Film właśnie wkracza na ekrany kin w Polsce. Janusz Wróblewski pisze z tej okazji w „Polityce" m.in.: *Moore prowadzi w „Fahrenheit 9/11" osobliwe dochodzenie mające wyjaśnić, jakim prawem USA zaangażowały się w wojnę z Irakiem, skoro żaden obywatel tego kraju nie zaatakował wcześniej Ameryki. Aby udzielić wyczerpującej odpowiedzi na to naiwne z pozoru pytanie, dokonuje dekonstrukcji czteroletnich rządów Busha, koncentrując się na bezlitosnej krytyce błędów popełnionych przez prezydenta. (...) Prowadząc swoje dziennikarskie śledztwo w celu obnażenia hipokryzji Białego Domu i samego prezydenta, Moore przywdziewa maskę prostaczka, który naiwnymi pytaniami podszytymi cierpką ironią oraz ostrymi jak brzytwa komentarzami chce udowodnić swoim odbiorcom, że są na każdym kroku oszukiwani i zdradzani.*

OPINIE

ANDRZEJ MULARCZYK:

Widz nigdy nie ma racji

Twierdzenie, że widz ma zawsze rację, bo ogląda program, telenowelę czy film, to najbardziej zakłamane twierdzenie świata. Widz nigdy nie ma racji! Bo nie ma takiego pojęcia, jak widz w ogóle. Są widzowie przygotowani do oglądania rzeczy o wyższym stopniu trudności, są i tacy, którzy tępo patrzą w ekran. To dla nich robi się najbanalniejsze fabuły. Im większa oglądalność, tym większa pewność, że coś jest bliższe banału.

(Pisarz, reportażysta, autor słuchowisk radiowych, scenarzysta – m.in. seriale „Droga" i „Dom", film „Sami swoi" – na łamach „Dziennika Zachodniego")

Telewizja

WTOREK 27 LIPCA

■ TVP 1

6.45 Pan Złota Rączka 8 (s.), **7.10** Bank nie z tej ziemi (s.), **8.00** Wiadomości, **8.15** Moda na sukces (s.), **8.35** Łatek (s. anim.), **9.05** Małe musicale (dla dzieci), **9.30** Papirus (s. anim.), **10.00** Budujemy mosty (teleturniej), **10.25** Piątka detektywów (s.), **10.50** Ciepło - zimno (teleturniej), **11.10** Mamo, tato - pomóżcie: Dysplazja stawu biodrowego (mag.), **11.25** Żyjący ogród (s. dok.), **12.00** Wiadomości, **12.10** Agrobiznes (mag.), **12.25** Królowa miecza (s.), **13.10** Tajemnice Kraszewskiego (film dok.), **14.05** Plebania (s.), **15.00** Wiadomości, **15.10** Otwarte drzwi (mag.), **15.35** Klan (s.), **16.25** Moda na sukces (s.), **16.50** Sportowy Express, **17.00** Teleexpress, **17.20** Gość Jedynki, **17.35** Lokatorzy (s.), **18.00** Forum (pr. public.), **18.50** Książki na lato (mag.), **19.00** Wieczorynka, **19.30** Wiadomości, **20.15** Sprawa się rypła (film pol.), **21.45** Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie (pr. public.), **22.15** Plus minus (mag. ekonom.), **22.40** Polscy twórcy w Zjednoczonej Europie, **23.00** Monitor Wiadomości, **23.15** Trixie (film USA), **1.05** Druga arka Noego (film dok.).

■ TVP 2

7.00 10 minut tylko dla siebie (mag.), **7.10** Lato bez granic (mag.), **8.00** Na dobre i na złe (s.), **8.50** Lato bez granic (mag.), **10.05** Wielkie łowy Spotkanie z Balladą (pr. rozryw.), **11.00** Konin 2004 - Eurokonkurs, **11.55** Tygodnik Moralnego Niepokoju (pr. rozryw.), **12.20** Znaki czasu (mag.), **13.00** Panorama, **13.15** Sherlock Holmes i doktor Watson (s.), **13.40** Kamienna tajemnica (s.), **14.05** Psy - zawodowcy (s. dok.), **14.30** Złotopolscy (s.), **15.00** Awantura o Basię (s.), **15.25** Podróże kulinarne Roberta Makłowicza: Litewski smak (mag. kulinarny), **16.00** Panorama, **16.25** Święta wojna (s.), **16.55** Życie ptaków (s. dok.), **17.50** Program lokalny, **18.30** Panorama, **19.05** M jak miłość (s.), **20.40** Prognoza pogody na wakacje, **20.50** Gala Lata z Radiem 2002 (koncert), **21.40** Listy ze Wschodu - Bis (reportaż), **22.00** Panorama, **22.20** Sport telegram, **22.35** Powiedz to, Gabi (film pol.), **0.10** Wieczór artystyczny.

■ KATOWICE

6.50 Echa dnia (pr. public.), **7.45** Aktualności, **8.00** Studio pod bukiem (mag.), **8.10** Schlesische Wochenschau (mag.), **8.45** Gość dnia, **9.00** Na drogach i bezdrożach Afryki (s. dok.) 2001, **9.40** Szpital Holby City (s.), **10.45** Telekurier (mag.), **11.15** Gość dnia, **11.45** Tam Tam (mag.), **12.15** To jest temat (mag.), **12.35** Od Gershwina do Madonny - Historia piosenki popularnej (s. dok.), **13.50** Agrobiznes (mag.), **14.45** Prosto z lasu (mag. ekologiczny), **15.00** Tajemnica Sagali (s.), **15.45** Gramy dla Was, **16.00** Magazyn medyczny, **16.15** Aktualności, **16.45** Rozmowa dnia (pr. public.), **17.00** Europa w zagrodzie (mag.), **17.50** Wizytówki, **18.00** Aktualności, **18.20** Wiadomości sportowe, **18.30** Kurier kulturalny, **18.45** Raport z akcji (mag.), **19.10** Bliżej Europy (mag.), **19.45** Rozmowa dnia (pr. public.), **20.00** Telekurier (mag.), **20.45** Studio pogoda, **20.55** Echa dnia (pr. public.), **21.15** Eurotel (mag.), **21.30** Kurier gospodarczy, **21.45** Aktualności, **21.55** Wiadomości sportowe, **22.00** Porozmawiajmy (pr. public.), **22.15** To jest temat (mag.), **22.45** Kurier sportowy, **22.55** Studio pogoda, **23.05** Zabójstwa polityczne (s. dok.), **0.00** Trzy młyny (film pol.).

■ POLSAT

6.00 Piosenka na życzenie, **6.45** TV Market (mag.), **7.00** Yu-gi-oh (s. anim.), **7.30** Benny Hill (pr. rozryw.), **8.00** Ally McBeal (s.), **8.55** Rodzina zastępcza (s.), **9.30** Zostać miss (s.), **10.30** Świat według Kiepskich (s.), **11.00** Idol extra (pr. rozryw.), **11.45** Najzabawniejsze zwierzęta świata (pr. rozryw.), **12.15** Roswell - W kręgu tajemnic (s.), **13.15** Twój lekarz (mag.), **13.30** Wystarczy chcieć (mag.), **13.45** Przygody Jackie Chana (s. anim.), **14.15** Benny Hill (pr. rozryw.), **14.45** Awantura o kasę (teleturniej), **15.45** Informacje, **16.10** Exclusive - najciekawsze historie świata, **16.30** Daleko od noszy (s.), **17.00** Ally McBeal (s.), **18.00** Rodzina zastępcza (s.), **18.30** Informacje, **19.00** Pensjonat Pod Różą (s.), **20.00** Dyżur (mag.), **20.30** Przedsionek piekła (film USA), **22.25** Daleko od noszy (s.), **22.55** Biznes Informacje, **23.20** Business TV (mag.), **23.40** Czarny pies czy biały kot? (talk show), **0.40** Pamiętnik Czerwonego Pantofelka (s. erot.), **1.50** Aquaz music zone.

■ TVC 1

5.00 W jaki sposób... (mag.), **5.20** Po czesku, **5.30** Europa dziś, **5.59** Dzień dobry z TVC, **8.30** Babcine bajki, **8.50** Zpívánky, **9.00** Moda - Ekstrawagancja - Maniery, **9.25** Mieszkanie to zabawa, **9.45** W tak dobranym towarzystwie. Vlastimil Brodský, **9.55** Korzenie, **10.00** Wiadomości, **10.15** O zagubionej miłości (s.), **11.05** Oczarowanie IV (s.), **12.00** Wiadomości, **12.30** W Pradze bywało błogo (pr. roz.), **13.25** Szczęście domowe (mag.), **14.00** Wiadomości, **14.05** Legendy telewizyjnej rozrywki (pr. roz.), **15.05** Oczarowanie III (s.), **16.00** Wiadomości, **16.05** Klocki (mag. dla dzieci), **16.15** Cudowny świat: Strażnicy przyrody (s. dok.), **16.45** Niefortunna czarownica (s.), **17.10** Świat bez żebraków, czyli Galeria oszustów w Czechach (s. dok.), **17.25** Stop (mag. dla kierowców), **17.30** AZ-kwiz (teleturniej), **17.55** Prognoza pogody, **18.00** Report (aktualności reg.), **18.30** Przyjaciele II (s.), **18.57** Losowanie 10 szczęśliwych, **19.00** Wieczorynka, **19.15** Wiadomości, **19.35** Wydarzenia kulturalne, **19.40** Prognoza pogody, **19.50** Bramki, punkty, sekundy, **20.00** Red Cap (s.), **21.40** Na tropie, **22.05** Film o filmie: Mazaný Filip, **22.30** Wydarzenia, komentarze, **23.05** Prognoza pogody, **23.08** Bramki, punkty, sekundy, **23.15** Przyjaciele II (s.), **23.35** Poprask (mag. muz.), **0.05** Losowanie 10 szczęśliwych, **0.15** Opowiadania malostranskie, **1.15** Reporterzy TVC, **1.55** Tydzień w regionach, **3.10** A. Dvořák: Karnawał, **3.20** Red Cap (s.)

■ TVC 2

5.00 Czarne owce, **5.15** City Folk Lizbona, **5.45** Sport w świecie, **6.20** Wiadomości TVS, **6.40** Wiadomości regionalne, **7.55** Panorama, **8.30** Time out, **9.00** Dzień dobry z TVC, **11.25** AZ-kwiz (teleturniej), **11.50** Teleskop (s. dok.), **12.00** Euronews, **12.45** Tykadlo (mag.), **13.10** Ciocia (s.), **14.00** Hup i Hop (s.), **14.10** Muminki (s.), **14.35** Taniec przez dwa piekła (bajka), **15.35** Zagubieni w burzy (s.), **16.00** Zpívánky, **16.05** Z życia zwierząt, **16.30** Zwierzenia księdza, który wykupuje afrykańskich niewolników (dok.), **16.45** Klucz (mag. dla osób niepełnosprawnych), **17.15** Dołącz do nas (dok.), **17.30** Nie poddawaj się (pr. dys.), **17.55** Pada śnieg (s. dok.), **19.00** Ukryte w depozycie (s. dok.), **19.10** Wiadomości w jęz. migowym, **19.15** Magazyn motoryzacyjny, **20.00** Czeski fenomen: Homo Chatař (dok.), **21.00** Na pływalni z Vratislavem Schreibrem, **21.25** Zdrada po słowacku (s.), **22.40** Migawki z Letniej Szkoły Filmowej, **22.50** Uchylona noc 2/4. Stary świat w młodych oczach, **23.20** Filmopolis (mag.), **0.20** Wielkie losy XX wieku (s. dok.), **1.10** HIM 1/2 (koncert), **1.55** Bez ogródek, **2.25** Wydarzenia, komentarze, **3.00** Przygody nauki i techniki (s. dok.), **3.25** Wielki wóz, **4.00** Newshour with Jim Lehrer.

■ NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova, **8.30** Dzikie zwierzęta II (s. dok.), **9.25** Matlock VI (s.), **10.15** To morderstwo, napisała X (s.), **11.05** Dempsey i Makepeace II (s.), **11.55** Prawdziwa miłość (s.), **12.45** Odwet (s.), **13.35** Namiętność i nienawiść (s.), **14.25** Smallville (s.), **15.10** Zaginiony świat II (s.), **16.00** Milagros (s.), **16.55** Zaryzykuj! (teleturniej), **17.20** Właśnie teraz, **17.30** Kobra 11 II (s.), **18.20** Prognoza pogody, **18.25** M.A.S.H. (s.), **18.55** Pálí vám to? (teleturniej), **19.30** Wiadomości, sport, pogoda, **20.00** Chcesz zostać milionerem? (teleturniej), **20.50** Na własne oczy, **21.45** Zdrada (film USA), **23.45** Miasteczko South Park VI (s.), **0.10** Życie w mieście (s.), **1.45** Novashopping, **2.15** Na własne oczy, **3.00** Bydýlko, **4.10** Doktor z gór VI (s.), **5.00** Teletubisie (s. anim.).

OKRUCHY ŻYCIA: W IMIĘ SPRAWIEDLIWOŚCI
Dramat, USA 1999
TVP 1, środa 28. 7 godz. 20.15
Reżyseria: Peter Levin
Scenariusz: Tim Boland
Występują: Amy Madigan, Richard Thomas, Scott Bakula, Robin Anne Phipps i inni.

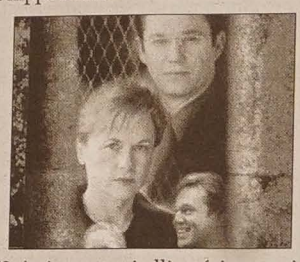

W imię sprawiedliwości ma się odbyć egzekucja mężczyzny skazanego na śmierć za morderstwo. O zasłużoną karę dla zabójcy walczyli rodzice ofiary. Na kilka dni przed wykonaniem wyroku skazaniec prosi ich, by wzięli pod opiekę jego nieletnią córkę, która niebawem zostanie sierotą. Twórcy poruszającego dramatu sięgnęli po bardzo kontrowersyjny temat kary śmierci przedstawiając jego wieloaspektowość.

■ PRIMA

8.00 T.J. Hooker (s.), **9.00** Riptide (s.), **10.00** Kruche więzy (s.), **11.05** Wspaniali i bogaci (s.), **11.30** Prima jazda, **12.20** Sokole oko (s.), **13.10** St. Tropez II (s.), **14.10** Pomoc domowa V (s.), **14.35** Krok za krokiem IV (s.), **15.05** Melrose Place V (s.), **15.55** Szympans Charly (s.), **16.50** Ostry dyżur III (s.), **17.40** Derrick (s.), **18.43** Wiadomości regionalne, **18.45** Prima TV, **18.50** Minuty regionu, **18.55** Prognoza pogody, **19.00** Wiadomości, **19.15** Tescoma Prima chochla, **19.45** Bugs Bunny i przyjaciele (s. anim.), **19.55** Więzy rodzinne (s.), **20.50** Kobieca sprawiedliwość (s.), **22.35** Stick (film USA), **0.25** Narkotyki (dok.), **0.30** h.i.t., **1.20** Szybka wygrana, **2.25** Świat według Bundych (s.), **2.50** Salon samochodowy, **4.40** Sauna.

ŚRODA 28 LIPCA

■ TVP 1

6.45 Pan Złota Rączka 8 (s.), **7.10** Bank nie z tej ziemi (s.), **8.00** Wiadomości, **8.15** Moda na sukces (s.), **8.35** Łatek (s. anim.), **9.00** Sówka (dla dzieci), **9.35** Kropelka - przygody z wodą (s. anim.), **10.00** Przewodnik Włóczykija (dla dzieci), **10.25** Piątka detektywów (s.), **10.50** Ciepło - zimno (teleturniej), **11.05** W rajskim ogrodzie (pr. edukacyjny), **11.25** Żniwa strachu (film

LATO LEŚNYCH LUDZI (1) GOŚĆ
Serial przygodowy, Polska, 1984
TVP 1, środa 28.7., godz.12.15
Reżyseria: Władysław Ślesicki
Występują: Jerzy Binczycki, Sylwester Maciejewski, Wiktor Zborowski

Na opustoszałej drodze biegnącej przez las zatrzymuje się PKS. Wysiada z niego tylko jeden pasażer, kilkunastoletni chłopiec z wielką torbą podróżną. Z daleka widać, że to klasyczny mieszczuch nie obyty z naturą. Przypomina raczej turystę wybierającego się do modnego kurortu, niźli kogoś kto chce spędzić wakacje w lesie. Z ukrycia obserwuje go mężczyzna, który zabiera chłopca do oddalonej o kilkanaście kilometrów od głównej drogi leśniczówki. Rosomak (Jerzy Binczycki), bo tak się przedstawia ów tajemniczy nieznajomy, nadaje chłopcu przezwisko „Coto", bo przestraszony młokos rozgląda się wokół i dziwi leśnym odgłosom, pytając nieustannie „Co to?". Chłopiec ma spędzić w leśniczówce wakacje pod opieką pana Januszko, byłego partyzanta, serdecznego kolegi dziadka z czasów wojny...

dok.), **12.00** Wiadomości, **12.10** Agrobiznes (mag.), **12.15** Wakacyjne lektury - Lato leśnych ludzi (s.), **13.15** Nowoczesna chirurgia (s. dok.), **14.05** Plebania (s.), **15.00** Wiadomości, **15.10** Eko-Europa (mag.), **15.30** Klan (s.), **16.25** Moda na sukces (s.), **16.50** Sportowy Express, **17.00** Teleexpress, **17.20** Gość Jedynki, **17.30** Lokatorzy (s.), **18.00** Dziki Nowy Świat (s. dok.), **19.00** Wieczorynka, **19.30** Wiadomości, **20.15** W imię sprawiedliwości (film USA), **21.50** Bezpieczna Jedynka (mag.), **22.10** Druga strona wizy (reportaż), **22.40** babilon.pl (s. dok.), **23.10** Monitor Wiadomości, **23.20** Biznes perspektywy (mag. ekonom.), **23.30** Urodziny młodego warszawiaka (film pol.), **1.05** Męska sprawa (film pol.).

■ TVP 2

7.00 10 minut tylko dla siebie (mag.), **7.10** Lato bez granic (mag.), **8.00** Na dobre i na złe (s.), **8.55** Lato bez granic (mag.), **10.00** Spotkanie z Balladą Wielkie łowy (pr. rozryw.), **10.55** Konin 2004 (koncert), **11.50** Wielka gra (teleturniej), **13.00** Panorama, **13.15** Sherlock Holmes i doktor Watson (s.), **13.40** Kamienna tajemnica (s.), **14.05** Psy - zawodowcy (s. dok.), **14.30** Złotopolscy (s.), **15.00** Awantura o Basię (s.), **15.25** Podróże kulinarne Roberta Makłowicza: Wileński smak (mag. kulinarny), **16.00** Panorama, **16.25** Święta wojna (s.), **16.55** Wielkie problemy małych ludzi (film dok.), **17.50** Program lokalny, **18.30** Panorama, **19.05** M jak miłość (s.), **20.40** Prognoza pogody na wakacje, **20.50** Zbigniew Wodecki i jego goście (koncert), **21.45** Potrójna tragedia: Czy musiało tak być? (mag.), **22.00** Panorama, **22.20** Sport telegram, **22.35** Paragraf 148 - kara śmierci (s. dok.), **23.10** Wyjęty spod prawa (film USA), **0.45** Zbigniew Wodecki i jego goście (koncert).

■ KATOWICE

6.50 Echa dnia (pr. public.), **7.45** Aktualności, **8.00** Magazyn beskidzki, **8.45** Gość dnia, **9.00** Transmisja obrad Sejmu RP, **16.00** Magazyn beskidzki, **16.15** Aktualności, **16.45** Rozmowa dnia (pr. public.), **17.00** Z archiwum rozrywki - Wokół estrady - Urszula Sipińska, **17.50** Wizytówki, **18.00** Aktualności, **18.20** Wiadomości sportowe, **18.30** Kurier kulturalny, **18.45** O tym trzeba mówić, **19.45** Rozmowa dnia (pr. public.), **20.00** Telekurier (mag.), **20.55** Echa dnia (pr. public.), **21.15** Eurotel (mag.), **21.30** Kurier gospodarczy, **21.45** Aktualności, **21.55** Wiadomości sportowe, **22.00** Porozmawiajmy (pr. public.), **22.15** To jest temat (mag.), **22.45** Kurier sportowy, **22.55** Studio pogoda, **23.05** Dziewczyny z placu Hiszpańskiego 3 (film włoski).

■ POLSAT

6.00 Piosenka na życzenie, **6.45** TV Market (mag.), **7.00** Przygody Jackie Chana (s. anim.), **7.30** Benny Hill (pr. rozryw.), **8.00** Ally McBeal (s.), **8.55** Rodzina zastępcza (s.), **9.25** Samo życie (s.), **10.20** Idol (pr. rozryw.), **11.50** Rosyjska ruletka (teleturniej), **12.45** Muzyczna winda (pr. rozryw.), **13.30** TV Market (mag.), **13.45** Pokemon (s. anim.), **14.15** Benny Hill (pr. rozryw.), **14.45** Awantura o kasę (teleturniej), **15.45** Informacje, **16.10** Exclusive - najciekawsze historie świata, **16.30** Daleko od noszy (s.), **17.00** Ally McBeal (s.), **18.00** Rodzina zastępcza (s.), **18.30** Informacje, **19.00** Zostać miss (s.), **20.00** Dyżur (mag.), **20.30** Jednoosobowy oddział (film USA), **22.40** Daleko od noszy (s.), **23.10** Biznes Informacje, **23.30** biznes - giełda Puls, **23.50** Club Miss (pr. rozryw.), **0.20** Kuba Wojewódzki (talk show), **1.20** Pamiętnik Czerwonego Pantofelka (s. erot.), **2.25** Aquaz music zone.

■ TVC 1

5.00 W Pradze bywało błogo, **5.50** Korzenie, **5.59** Dzień dobry z TVC, **8.30** Teleranek, **8.40** Klocki (mag. dla dzieci), **8.50** Zpívánky, **8.55** Moja maskotka (s. dok.), **9.10** W jaki sposób... (mag.), **9.35** Diagnoza (mag.), **10.00** Wiadomości, **10.15** Naszyjnik (s.), **11.05** Pierwsza pomoc, **11.15** Współżycie narodów i narodowości na Słowacji (s. dok.), **11.45** Nieznajomość prawa nie usprawiedliwia, **12.00** Wiadomości, **12.30** Rozmowy H w dwadzieścia lat później. Miroslav Hor-

níček, **13.25** Na pływalni z V. Schreibrem, **13.50** Po czesku, **14.00** Wiadomości, **14.05** Wędrująca kamera, **14.35** Pod pokrywką, **14.50** Świat zwierząt Guinnessa, **15.20** Vo Brikitě (film), **16.00** Wiadomości, **16.05** Pan Dobrý (s.), **16.15** Paddy (s.), **16.30** Bajki, **16.55** Tykadlo (mag.), **17.20** Z czenie z TVC, **17.30** AZ-kwiz (teleniej), **17.55** Prognoza pogody, Report (aktualności reg.), **18.25** Nica wiklinowego koszyka (s.), Losowanie 10 szczęśliwych, Wieczorynka, **19.15** Wiadomości, **19.35** Wydarzenia kulturalne, Prognoza pogody, **19.45** Bramki, ty, sekundy, **19.55** Losowanie Szansy, **20.00** Chalupáři (s.), Bananowe rybki (talk show), Red Cap (s.), **22.30** Wydarzenia, komentarze, **23.05** Prognoza pogody, **23.08** Bramki, punkty, sekundy, Losowanie Sportki, **23.20** Mówi Stanem Hooperem (s.), **23.40** Szczęście domowe (mag.), **0.10** Losowanie 10 szczęśliwych, **0.15** Spotkanie Janem Burianem, **0.45** Wędrująca kamera, **1.10** Świat motorów, **1.30** jaki sposób..., **2.15** Syberia - dzika muzeum, **3.15** Popularis, **3.45** Klub **4.15** Drogi wiary.

■ TVC 2

5.00 Babilon, **5.15** Reporterzy TVC, **5.55** Na tropie, **6.20** Wiadomości TVS, **6.40** Wiadomości regionalne, Panorama, **8.35** W blasku pieców i gów, **9.00** Dzień dobry z TVC, AZ-kwiz (teleturniej), **11.50** Ukryte depozycie (s. dok.), **12.00** Zdrada słowacku (s.), **13.15** Niefortunna rownica (s.), **13.40** Cudowny świat Strażnicy przyrody (s. dok.), Nasze zabytki na liście UNESCO, **14.25** Popularis (mag.), **14.35** Śnieg, **15.55** Najszybszy facet na kołach (dok.), **16.50** Prognoza (mag.muz.), **17.25** Navarro VI, **19.00** Mistrzowskie dzieła z czeskich kolekcji (s. dok.), **19.10** Wiadomości jęz. migowym, **19.15** Magazyn sportowy, **19.35** MRC w długim trójboju, **20.00** Europejski film: Środa, imieniny dzień! (film fr.), **22.05** Prognoza, **22.25** Migawki z Letniej Szkoły Filmowej, **22.35** „22" (prog. sat.), Mambi (film hisz.), **0.55** Przygody mórz południowych (s.), **1.10** Czas muzea i galerie (s. dok.), **1.20** Śnieg, **2.20** Europa dziś, **2.45** Wydarzenia, komentarze, **3.25** Blok publicystyki ekologicznej, **4.00** Newshour with Jim Lehrer.

■ NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova, **8.30** Dzikie zwierzęta II (s. dok.), **9.25** Matlock VI (s.), **10.15** To morderstwo, napisała X (s.), **11.05** Dempsey i Makepeace II (s.), **11.55** Prawdziwa miłość (s.), **12.45** Odwet (s.), **13.30** Namiętność i nienawiść (s.), **14.25** Smallville (s.), **15.10** Zaginiony świat (s.), **16.00** Milagros (s.), **16.55** Zaryzykuj! (teleturniej), **17.20** Właśnie teraz, **17.30** Kobra 11 (s.), **18.20** Prognoza pogody, **18.25** M.A.S.H. (s.), **18.55** Pálí vám to? (teleturniej), **19.30** Wiadomości, sport, pogoda, **20.00** Nakręć to! (pr. rozryw.), **20.35** Strefa zrzutu (film USA), **23.00** Pocztówki znad krawędzi (film USA), **0.10** Miasteczko South Park VI (s.), **0.35** Życie w mieście II (s.), **2.15** Novashopping, **2.45** Rady ptaka Loskutáka, **3.20** Teletele, **4.15** Doktor z gór VI (s.), **5.00** Teletubisie (s. anim.).

■ PRIMA

8.00 T.J. Hooker (s.), **9.00** Riptide (s.), **10.00** Kruche więzy (s.), **11.05** Wspaniali i bogaci (s.), **11.30** Prima jazda, **12.15** Sokole oko (s.), **13.05** St. Tropez II (s.), **14.05** Pomoc domowa V (s.), **14.30** Krok za krokiem IV (s.), **15.00** Melrose Place V (s.), **15.50** Szympans Charly (s.), **16.45** Ostry dyżur III (s.), **17.35** Derrick (s.), **18.40** Wiadomości mieszkaniu, **18.43** Wiadomości regionalne, **18.45** Prima TV, **18.50** Minuty regionu, **18.55** Prognoza pogody, **19.00** Wiadomości, **19.15** Tescoma Prima chochla, **19.45** Bugs Bunny i przyjaciele (s. anim.), **19.55** Więzy rodzinne (s.), **20.50** Kobieca sprawiedliwość (s.), **22.35** Stick (film USA), **0.25** Narkotyki (dok.), **0.30** h.i.t., **1.20** Szybka wygrana, **2.25** Świat według Bundych (s.), **2.50** Salon samochodowy, **4.40** Sauna.

Telewizja zastrzega sobie prawo zmian w programie

Kronika Rodzinna

W cichej zadumie, z niegasnącym smutkiem w sercu, powracamy myślą do szczęśliwych dni, kiedy była jeszcze razem z nami nasza Kochana Matka, Teściowa i Babcia

śp. MARIA HEFNEROWA

z Karwiny Starego Miasta. Dnia 27. 7. 2004 mija 10. rocznica, kiedy odeszła od nas na zawsze, zaś 5. 11. 2004 minie 10. rocznica śmierci Jej syna

śp. STANISŁAWA HEFNERA

O chwilę wspomnień prosi córka z rodziną. RK-122

Co w kinach

KARWINA - Centrum: Shrek 2 (27, 28, godz. 20.00), Żony ze Stepford (27, 28, godz. 17.45), **Reflex:** Gliniarze na motorach (27, 28, godz. 17.00, 20.00), **TRZYNIEC - Kosmos:** Harry Potter i więzień Azkabanu (27, 28, godz. 17.30, 20.00).

Co w terenie

LYŻBICE WIEŚ - MK PZKO urządza 28. 8. całodniową wycieczkę do źródeł Olzy. Zgłoszenia przyjmowane są do 8. 8., tel.: 558 321 962 p. mgr Jan Musioł.

KARWINA FRYSZTAT - MK PZKO zawiadamia zgłoszonych na wycieczkę do Cisownicy i Wisły 31. 7., iż wyjazd jest o godz. 8.00 od polskiej szkoły w Karwinie Frysztacie (zabrać dowody osobiste).

KARWINA RAJ - Klub Seniora zaprasza członków i sympatyków na kolejne spotkanie do Domu PZKO dziś 27. 7. o godz. 16.00.

JABŁONKÓW - MK PZKO zaprasza członków na zebranie członkowskie w czwartek 29. 7. o godz. 16.00 do Domu PZKO. Program: omówienie przygotowań 57. Gorolskiego Święta. Prosimy o pewne przybycie.

UWAGA! Chórzyści CHM Sucha: próba w piątek 30. 7. o godz. 16.30 w kościele ew. w Suchej Średniej, potem wspólna próba CHM Stonawa i CHM Sucha o godz. 17.30.

PTTS „BŚ" - informuje, że odjazd na Babią Górę dnia 31. 7. jest o godz. 5.15 z Karwiny i 5.45 z Cz. Cieszyna. Zabrać paszporty. Bliższe informacje pod nr tel. 732 175 618.

Oferty

POSZUKUJEMY NIAŃKI do 2-letniego dziecka w Cz. Cieszynie. Tel.: 558 737 590. GL-339

Co za Olzą

CIESZYN, WIEŻA PIASTOWSKA na Wzgórzu Zamkowym: otwarta codziennie w godz. 9.30-17.00.

CIESZYN, KSIĘGARNIA PIASTOWSKA, ul. Głęboka: do 31. 8. wystawa fotograficzna Macieja Króla: „Wielki format małych myśli". Otwarte wt-nie: 9-18.

▲ **GALERIA DZIAŁAŃ TWÓRCZYCH KONTAKT, ul. Ks. Janusza 3:** do 31. 7. wystawa fotografii Łukasza Matuszka.

▲ **GALERIA KLATKA, ul. Bielska 62:** do 31. 7. wystawa prac studentów Wydziału Edukacji Artystycznej Instytutu Sztuki filii UŚ w Cieszynie „Dyplomy".

BIELSKO-BIAŁA, GALERIA BIELSKA BWA, ul. 3 Maja: do 1. 8. wystawa „Pamiątka z Wrocławia". Otwarte: wt-pt: 10-18, so, nie: 10-16.

Kamieniarstwo WRZOS

NAGROBKI

Bezpośredni importer granitu

Oferujemy wzornictwo czerpane z najlepszych tradycji kamieniarskich.

Wiele nowości na rynku czeskim. Bardzo niskie ceny, przyjeżdżamy również do klienta na pomiar.

Mieszkamy na tej samej Ziemi Cieszyńskiej.

Siedziba firmy:

Haźlach, ul. Cieszyńska 18
tel: +48 600 293 968
tel: +48 338 567 377
4 km od granicy w Boguszowicach.

Filia:

Goleszów, ul. Grabowa 4
3 km od granicy w Lesznej.

GL-330

Co na antenie

POLSKIE WIADOMOŚCI: TVC 1 (cz, godz. 18.00), TVC 2 (pt, godz. 7.30).

POLSKIE AUDYCJE: UKF Ostrawa 107,3 m i Trzyniec 105,3 m, po-pt: 19.00-19.15, nie: 18.30-19.00.

Wystawy

„CHAGALL" Galeria Librex, Ostrawa: do 9. 8. wystawa Bronisława Firli. Reprezentowane będą najnowsze prace i najstarsze. Otwarte po-pt: 9-17.

„CHAGALL" Galeria Zamkowa, Karwina Frysztat: do 5. 9. wystawa obrazów i grafiki Vladimíra Komárka. Otwarte wt-nie: 9-18.

MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ - sala wystaw Muzeum w Cz. Cieszynie, Hlavní tř. 3: do 31. 12. wystawa „Nauczyciele, patrioci, historycy...". Otwarte wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **MUSAION, Hawierzów, Dělnická 14:** do 31. 10. wystawa „Guziki i perełki". Otwarte wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **MUZEUM TRAGEDII ŻYWOCICKIEJ, Hawierzów Żywocice:** do 10. 1. 2005 wystawa „Święci i święte w malarstwie ludowym na szkle". Otwarte wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **KOTULOWA DRZEWIONKA, Hawierzów Błędowice:** „Mieszkanie ludowe i tradycje rolnictwa w Cieszyńskiem". Otwarte wt-pt: 9-17, so-nie: 13-17.

▲ **JABŁONKÓW, Rynek Mariacki 14:** do 30. 9. wystawa „Rzeźbiarstwo ludowe w Cieszyńskiem". Otwarte wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **ORŁOWA MIASTO, Stary rynek 74:** do 17. 1. 2005 wystawa obrazów ze zbiorów Muzeum Ziemi Cieszyńskiej. Otwarte: wt-pt: 9-17, so-nie: 9-13.

▲ **MUZEUM TECHNIKI w Pietwałdzie:** do 27. 2. 2005 wystawa „Od gęsiego pióra do PC", do 31. 12. wystawa „Widokówki z Pietwałdu i okolicy". Otwarte wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

Raj dla dzieci

BYSTRZYCA (man) - Władze gminy przymierzają się do rozbudowy budynku przedszkola znajdującego się obok kompleksu szkolnego. Oprócz przedszkola powstanie tutaj nowoczesny dom dzieci i młodzieży.

Remont przebiegać będzie w trzech etapach. W br. zostaną zmienione okna oraz dach, w przyszłym roku obiekt zostanie rozbudowany (powstaną w nim pomieszczenia domu dzieci i młodzieży), wreszcie w ostatnim zostanie odnowiona elewacja oraz uporządkowany teren.

Budynek będzie służył przedszkolakom oraz uczniom uczęszczającym do różnych kółek zainteresowań. Powstaną tu m.in. sale taneczna, gimnastyczna, pracownia komputerowa.

Koszty tego przedsięwzięcia osiągną bez mała 30 mln Kc, gmina uzyskała dotację z ministerstwa finansów w wysokości 10 mln Kc.

Prace zostaną zamknięte w 2006 roku.

Nominacja dla »Pusto«

PRAGA (r) - Organizatorzy 17. edycji konkursu literackiego o Nagrodę Jiřego Ortena poinformowali, że w został do niej nominowanym m.in. zbiorek „Pusto# naszego współpracownika Darka Jedzoka wydany przez Towarzystwo Avion. Dziewięć zakwalifikowanych do konkursu książek oceniać będzie komisja złożona z pisarzy i krytyków literackich. Jej werdyktu należy się spodziewać we wrześniu. Dodajmy, że prestiżową nagrodę zdobył już jeden autor rodem z Zaolzia - Bogdan Trojak.

85-LECIE POLSKICH SŁUŻB SANITARNYCH

Świadkowie poszukiwani

WARSZAWA (mro) - W tym roku mija 85 lat od utworzenia Służb Sanitarno-Epidemiologicznych oraz półwiecze Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Polsce. Szykują się bogate obchody, koncert na Zamku Królewskim w Warszawie i msza na Jasnej Górze.

Zaproszeni na uroczystości zostaną ludzie świata polityki, kultury i służby zdrowia. Mennica Państwowa wybije medalion upamiętniający ten jubileusz. Rzecznik prasowy Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Warszawie **Wiesław Rozbicki** apeluje do rodaków zza granicy, do wszystkich, którzy pamiętają początki pracy tych służb, o nadsyłanie dokumentów i wspomnień.

- *Niewiele wiemy o odległych początkach Państwowego Centralnego Zakładu Epidemiologicznego. Kto pamięta bezimiennych bohaterów z lat II wojny światowej, którzy w Lublinie, Krakowie, Kielcach czy Lwowie konspiracyjnie wytwarzali szczepionki i dostarczali je walczącym partyzantom, więźniom na Montelupich, Pawiaku, obozów koncentracyjnych, czy wreszcie zwykłym ludziom potrzebującym pomocy?* - pyta Polaków rozsianych po świecie Wiesław Rozbicki.

Dodaje, że wspomnienia mogą być użyte na uzupełnienie powstającej właśnie monografii służb sanitarnych w Polsce i prosi, by nawiązywać z nim kontakt (Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, ul. Żelazna 79, 00-875 Warszawa).

Ogłoszenia do „Głosu Ludu" przyjmowane są w dni powszednie:
w godz. 8.30-15.30 w redakcji „Głosu Ludu" przy ul. Komenského 4, Czeski Cieszyn;
w godz. 8.00-16.00 w biurze firmy AD SERVIS, ul. Střelniční 18, Czeski Cieszyn;
w godz. otwarcia w księgarni Klub Polskiej Prasy i Książki, ul. Čapka 7, Czeski Cieszyn;
w godz. otwarcia w Oddz. Literatury Pol. Biblioteki w Karwinie Frysztacie (przy rynku);
e-mail: ogloszenia@glosludu.cz.

Podczas dziesięcioboju obozowego zuchy wykazywały się nie tylko siłą, ale też orientacją w przestrzeni i szybkością. Fot. BARBARA GLAC

Mumia i piramidy

Dokończenie ze str. 1

Kiedy w piątkowe popołudnie zajrzałam na teren obozowiska, dzieci tworzyły akurat z papieru specjalne pudełka na „debeny", czyli pieniążki egipskie, za które da się kupić zwoje pergaminu z częściami mapy, po zestawieniu której będą mogli znaleźć artefakty potrzebne do zniszczenia mumii. Część „debenów" zdobywanych przez drużyny na podstawie wyników przeróżnych współzawodnictw przyda się też podczas podziału skarbu. Uosobienie zła daje się tymczasem we znaki rozrzucając śpiwory i czyniąc bałagan, który trzeba sprzątać. Porządek też jest oczywiście punktowany.

- *Jestem na obozie po raz drugi.* - mówi **Kubuś Kajfosz**, uczeń klasy trzeciej cierlickiej szkoły, z „szóstki" o nazwie Arafi. - *Będę zdobywał sprawność lekkoatlety. Najciekawsze było dla mnie na razie wprowadzenie do gry i te tajemnicze znaki z chmurek na niebie. Lubię czytać, ale o Egipcie jeszcze nie czytałem, może poczytam coś po powrocie do domu.* W tej samej grupie jest też trzecioklasista **Marek Fajkus** z Cz. Cieszyna. - *Na takim obozie jestem po raz pierwszy, ale wcześniej bywałem na katolickich oazach. Najbardziej podobał mi się wieczór Hachran Dżare. Dostałem już dwie kartki z domu, teraz muszę ja coś napisać* - pokazuje cztery widokówki, które przed chwilą rozdawał dzieciom komendant, by podczas ciszy poobiedniej mogły podzielić się korespondencyjnie swymi wrażeniami. - *Najpierw muszę napisać do babci...* - myśli głośno. W tym momencie przypomina mi się wesołe niedopatrzenie. Jeden z zuchów wysyłając w ubiegłym roku pozdrowienia do swojej babci podał ciekawy adres. Była ulica, miasto, ale oprócz określenia „Babcia", ani imienia, ani nazwiska. Pani listonoszka, wszelka cześć naszej poczcie za to, zadała sobie tyle trudu, by obejść poszczególnych mieszkańców numeru bloku z zapytaniem, czy ktoś ma wnuka na obozie w Koszarzyskach, aż znalazła adresata!

Iwonka Kożusznik, która po wakacjach pójdzie do czwartej klasy, a teraz jest członkiem „Kaktusków", dzieli się swymi spostrzeżeniami: - *Lubię wspólne śpiewanie. Zdobywam sprawność mistrza ringo i czytelnika. Tatuś powielił mi kilkadziesiąt stron książki o Harym Potterze, bo cała byłaby za gruba do wzięcia. Ten pierwszy wieczór na wszystkich zrobił duże wrażenie. My nawet bałyśmy się trochę o chłopców, którzy poszli zobaczyć, co tam na łące się dzieje, a to jacyś kapłani i mumia...* Jej słowom przytakuje koleżanka z błędowickiej podstawówki **Basia Staś**, która zdobywa sprawność pływaka i porządkowego.

Danielek Witosz i Michałek Červinka stoją na warcie przy bramie, są zadowoleni i uśmiechnięci. Ozdabiają drewniane dzidy.

W kilka chwil później wszyscy na komendę zbierają się koło namiotów do pamiątkowego zdjęcia, a potem zaczynają zajęcia sportowe. Przeciąganie liny, szukanie rzuconej piłeczki z zawiązanymi oczami według wskazówek współgraczy, bieg dwójkami z połączonymi nogami i inne wesołe dyscypliny przerywa podwieczorek. O kuchnię i zaplecze troszczą się **Alicja Czeczotka, Krystyna Szymanik** i **Daniela Włosok** oraz zaopatrzeniowiec **Tomasz Bonczek**.

Weronika Szabacka dba o zdrowie obozowiczów. Na razie może uważać się za bezrobotną, oby tak pozostało do końca.

Gaduły! - stara się uciszyć rozkrzyczaną grupę jedna z druhien. - *Sza!* - odpowiadają zuchy chórem i milkną w oczekiwaniu dalszych ciekawych współzawodnictw.

Harcerzy czeka tego dnia jeszcze mecz piłkarski z przedstawicielami gościnnej wioski, a wieczorem wspólne ognisko.

Pod koniec obozu trzeba będzie mumię zwabić na miejsce, gdzie została ożywiona, i otoczyć artefaktami. O brzasku umrze na wieki, dzieci odnajdą tylko zwój porzuconych bandaży. Jednak w obozowisku nadal będą zdarzały się niemiłe niespodzianki... Okaże się bowiem, że zło drzemie w każdym człowieku i każdy będzie musiał z niego się oczyścić. Dopiero potem Faraon wynagrodzi ich wysiłek... Program do końca pełen jest niezapomnianych chwil, które na pewno długo pozostaną dzieciom w pamięci, podobnie jak garść ciekawych informacji o tradycjach i kulturze jednego z najstarszych państw na świecie. **(bag)**

Przemysł kontra ptaki

Dokończenie ze str. 1

Autorzy wskazują, że zamiast budować na zielonej łące, można Strategiczną Strefę ulokować w którymś z opuszczonych obiektów przemysłowych. Dodają, że obecnie w województwie morawsko-śląskim jest 219 niewykorzystanych terenów poprzemysłowych o powierzchni całkowitej kilku tysięcy hektarów.

200-hektarowa strefa znajduje się obecnie w posiadaniu Funduszu Ziemi RC, jej skrajem ma prowadzić autostrada D 47, a w jej bezpośredniej bliskości są już sieci inżynieryjne. Teren jest łatwo dostępny z Ostrawy i Bogumina. Dodatkowym atutem lokalizacji jest polska strefa, planowana przez powiat wodzisławski, po drugiej stronie granicy.

Głos Ludu

◆ Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. ◆ Adres redakcji: Redakcja „Głos Ludu", 737 01 Czeski Cieszyn, Komenského 4 ◆ Redaktor naczelny Danuta Branna ◆ Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, fax: 558 740 044, red. sportowy: 596 612 346, e-mail: info@glosludu.cz ◆ Oddział redakcji: 709 29 Ostrava, ul. Novinářská, tel. 597 450 252, e-mail: glosludu@volny.cz ◆ Pismo wychodzi we wtorki, czwartki i soboty ◆ Dostawę prenumeratorom prowadzi spółka Mediaservis, s.r.o., Abocentrum, Moravské náměstí 12D, P.O.BOX 351, 659 51 Brno; zamówienia - tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: abocentrum@mediaservis.cz; reklamacje: 800 800 890 ◆ Kolportaż: SmD, s.r.o., Mediaprint & Kapa Pressegrosso, s.r.o. ◆ Druk: Ringier Print, s.r.o., Ostrawa ◆ Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania ◆ Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indeksu 42501, ISSN 1212-4222.

Z redakcyjnej Poczty

W rubryce tej publikujemy materiały nadesłane przez czytelników, wyrażające ich opinie, poglądy i przekonania. Redakcja zastrzega sobie prawo do dokonania skrótów.

Chór »Stonawa«

Pragnę podzielić się z Wami kilkoma informacjami o imprezach, w których wziął lub weźmie udział nasz chór MK PZKO w Stonawie. W maju wyjechaliśmy na III regionalne spotkanie chórów „Serce, dusza śpiewa Pannie Marii w Raciborzu. W kościele parafialnym pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny wystąpiliśmy z pieśniami „Nome dolcissimo"oraz „Cantate Domino", natomiast wspólnie z członkami wszystkich koncertujących chórów zaśpiewaliśmy „Ave Maria" (w opracowaniu P. Kowola) oraz „Sancta Maria".

W czerwcu odbyło się w lokalach Polskiej Szkoły Podstawowej w Stonawie zgrupowanie chóru połączone ze smażeniem jajecznicy. Pod batutą pani dyrygent Marty Orszulik oraz pani Jadwigi Niemiec ćwiczyliśmy utwór Józefa Świdra „Pieśń" (słowa Jan Kochanowski). Otóż z utworem tym, wraz z chórem mieszanym „Sucha" i panią dyrygent Anną Kiszką, wystąpimy 31 lipca na 80-letnim jubileuszu założenia kościoła ewangelickiego w Suchej Średniej a zarazem 55. rocznicy usamodzielnienia parafii ewangelickiej.

Tegoroczne wakacje są więc dla członków naszego chóru bardzo pracowite. Odbywają się połączone próby chórów „Sucha" i „Stonawa" oraz przygotowania do występu na mszy odpustowej w kościele św. Marii Magdaleny w Stonawie 25 lipca o godzinie 10.

Dodam jeszcze, że chór mieszany „Stonawa" wystąpił również na Festynie Szkolnym zorganizowanym w czerwcu przez Macierz Szkolną i MK PZKO w Stonawie. **Mariola Nalewajka**

»Gorol« w Toruniu

Pięć dni (20 –24. 7.) gościł Toruń uczestników (z 12 państw europejskich) 58. Międzynarodowego Zlotu Gwiaździstego Policji. Chodzi o spotkanie policjantów – amatorów sportów motorowych. Poprzedni Zjazd odbył się w Holandii.

Wspaniałej sportowej policyjnej rywalizacji towarzyszyły liczne atrakcyjne imprezy sportowe i kulturalne: wycieczki turystyczne, korso motocyklowe, rallycrossowe Mistrzostwa Europy IPMC, parada samochodowo-motocyklowa z przejazdem przez miasto i przemarsz uczestników Zlotu przez Starówkę na Bulwar Filadelfijski, gdzie odbył się wielki piknik z pokazami lotniczymi, pościgami, różnymi koncertami oraz występami zespołów artystycznych.

Na zaproszenie Kujawsko-Pomorskiego Stowarzyszenia „Wspólnota Polska" w Toruniu w koncercie finałowym Zlotu, najbardziej atrakcyjnym dniu policjantów z Europy, uczestniczył również Zespół Artystyczny Pieśni i Tańca „Wilia" z Wilna na Litwie i Ludowy Zespół Śpiewaczy „Gorol" z Jabłonkowa z młodą dyrygentką Katarzyną Siwiec z Ustronia.

Na Bulwar Filadelfijski nad Wisłą przybyło kilka tysięcy ludzi, w tym całe rodziny. Po raz pierwszy w Polsce scenę o wadze czterech ton, na której odbywały się występy, ustawiono na Wiśle, która w Toruniu osiąga 308 metrów szerokości. Publiczność zaś siedziała na stopniach prowadzących do wody.

Barwny kalejdoskop tańców ludowych i nowoczesnych oraz pieśni trwał do późnego wieczora. Pieśni jabłonkowskiego „Gorola" powitali mieszkańcy Torunia gromkimi oklaskami. W trzyczęściowym bloku programowym zaprezentował „Gorol" bogaty wachlarz pieśni ludowych oraz utworów czeskich i słowackich kompozytorów. Zespołowi towarzyszył gawędziarz Tadeusz Filipczyk. Publiczność swoją sympatię do „Gorola" podkreśliła odśpiewaniem wraz z nim pieśni "Góralu, czy ci nie żal". Nie mniej serdecznie i gorąco przyjęto koncert „Gorola" następnego dnia w amfiteatrze toruńskiego Muzeum Etnograficznego na imprezie folklorystycznej, połączonej z jarmarkiem wyrobów twórców ludowych. Tu ponadto wystąpił dziecięco-młodzieżowy ZPiT „Solczanki" z Litwy, który będzie gościem tegorocznego Gorolskiego Święta.

W niedzielny wieczór „Gorol" wrócił do Jabłonkowa. Teraz czeka go szlifowanie programu, który zaprezentuje na Tygodniu Kultury Beskidzkiej w Wiśle (środa 4. 8. o godz. 18.00) oraz na Gorolskim Święcie. **Józef Wierzgoń**

Już to wre!

Dosłyszałach se, że w Jabónkowie sie już bez mała 3 tydnie wszecko łobraco kole „Gorola". Kiery może, tyn pumogo przi tej latosi imprezie! Jabónkowianie społu z gorolami z łokolicznych dziedzin rozmyślajóm jako zrobić, aby Gorolski Świynto to było latoś ni jyny taki łobyczejne, ale euroimpreza jak sie patrzi.

Filip prawi, że trzeba zrobić Eurobryje, ale je problym jak, bo sie jóm nieśmiy na drugi dziyń przigrzywać a skurki z jabłek, gruszek, a śliwek mają być ściónghnione, jak skura z królika. Nie wiym, gdo też to jyny bedzie robić, bo dziecka mają feryje. Dobre, że to jeszcze nie kazujóm pasyrować, bo by z tego była marmelada, a nie bryja jako kiejsi za niebożki mamulki. Placki na blasze za to bedóm ze szpyrkami jako dycki, akurat mogóm mieć jakómsi „europejskóm" nazwym, baji „ala mosty".

Mo sie na „Gorola" do Jabónkowa pumału pół Europy zjechać, tóż aby nie chybiło biletów! A Olze bedzie trzeba isto zregulować, aby było kaj dać ławy na siedzyni. Dyć przeca nie niechajóm ludzi stoć jak przijadą z telkigo świata! Nie zowidzym organizatoróm, bo roboty i starości mają co nie miara. Dobre, że aspóń najyni łod gminy na dalszich 10 roków Lasek Miejski, bo gdo wiy, kiela by było trzeba płacić za najym miastu w Europapiyrkach, jak ich tu jedyn roz już też bedymy mieć.

Mój Paweł już je w pyndzyji i tóż też chce wziónść uszporowany grejcar i polecieć do Jabónkowa na „Gorola". Prawiłach mu, bedziesz cały czas pieknie przi mnie siedzioł, a żodne zaziyrani na młode frelki, bo już tego było dość za ty roki! Kupiłach mu aji w Polsce na torgu ćmawe bryle, aby tak dobrze nie widzioł. Bedzie se myśloł, że je moderni, a że kapke gorzi uwidzi, to je też dobre. Nie bedzie tela nanikoł kole budów. Jeszcze by sie mi naciobroł i co bych se z nim potym jo, słabe stworzyni, poczniyła?

Na poczóntku pochodu zaś pojedzie młody gorol na biołym kóniu. Jak żech se to dowiedziała, to żech se hneda spómniała na Jure spod Grónia! Tyn by mioł najisto łogrómnóm radość, że Jabłónkowianie robióm dali to, co łun zaczón! A jak piszym ło Jurze, tak sie mi spóminoł też Maciej, kiery był łozdobóm na scynie. To najisto żodyn nie zapómni jak wykłodoł z Juróm kaj jaki przigody, jak sie go Jura pytoł jako nejważniejszo insztytucyja (a nie było to „kajeszcze", ale zolyty)! Tysiónce ludzi sie śmioły do rozpuku! A hned se też spómnym na Hadama z Drugi Izby, a inszich, kierzi na „Gorolu" zapowiadali ty piekne wystympy...

Latoś też mo być program łogrómnie bogaty! Bedóm pomału wszecki nasze nejlepsze PZKO-wski zespoły, bedóm Polocy z Polski aji z Litwy, a bezmali aji zepoły z Portugalije a z Izraela. Bedzie sie ludkowie na co dziwać!

A gdo nie chce jyny siedzieć a dziwać sie, tak sie może przeluftować szpacyrkym w Rajdzie o Kyrpce Macieja. Łorganizatorzi z „Beskidu Ślónskigo" mieli dać uszić tych kyrpców wiyncyj por, bo jak by tyn, co rajd wygro, mioł jedne małe, tak se wybiere insze nómero, na swoje nogi.

Wiycie, ludeczkowie złoci, kupa żech tegą dobrego ło latosim „Gorolu" jeszcze usłyszała, tóż Wóm mówim: przibiercie piniyndzy (bo choć nie sóm nejgłówniejszi, tak sie przidajóm), a gnejcie 7 a 8 siyrpnia do Jabónkowa na to nasze 57. już świynteczko. Najisto nie bedziecie tego żałować, a bedziecie sie mieć przefajnie, czego Wóm z całego serca życzi

Waszo Hanka z Dołu

Wydarzenia Sportowe

Z WIZYTĄ U PIŁKARZY STONAWY, RYCHWAŁDU I RAPIDU SKRZECZOŃ

Slavoj na nowym boisku

Reprezentanci naszego terenu w piłkarskiej I A klasie pilnie przygotowują się do nowego sezonu. Jako pierwsi treningi wznowili gracze Rapidu Skrzeczoń. Beniaminek I A klasy rozpoczął zajęcia już 13 lipca, w zeszłym tygodniu do głosu doszli też piłkarze Stonawy, Slawoja Rychwałd i Bystrzycy. Sezon 2004/2005 rusza w tej klasie 21 sierpnia.

KS STONAWA

Piłkarze Stonawy w ubiegłym sezonie zajęli trzecie miejsce w tabeli. Podopieczni trenera Bronislava Šimšy uplasowali się tuż za drużyną Mostów koło Jabłonkowa, której udało się awansować do Mistrzostw Okręgu (jak już informowaliśmy, Mosty zmienią w 5. lidze Karwinę, bowiem ta w ostatniej chwili ocknęła się w Dywizji).

– *W nowym sezonie nie powinniśmy mieć większych kłopotów, uważam, iż dysponujemy bardzo dobrym zespołem* – powiedział „GL" trener **Bronislav Šimša**. – *Moim zdaniem w siłach tego zespołu jest gra w górnych strefach tabeli* – informuje stonawski szkoleniowiec. Drużyna nie zanotowała większych ubytków w kadrze. Do Interu Piotrowice przechodzi tylko Jiří Gąsior, z klubem nie trenuje już też Roman Jeleń. Stonawianie od kilku lat utrzymują koleżeńskie stosunki z klubem ČSAD Hawierzów. Na gościnnych występach pozostaje w Stonawie bramkarz Janovský, z Hawierzowa wypożyczono też trójkę: Zdeněk Dluhoš, David Vodák, Libor Sevců. Z Czeladnej przenosi się do Stonawy Tomáš Vojtyna, z drużyną seniorów trenuje również młody Martin Mazáč. W najbliższą sobotę piłkarze wezmą udział w 5. edycji turnieju „O puchar Stonawy". Oprócz gospodarzy w imprezie pojawią się też ekipy Polonii Marklowice, Pietwałdu i Tipsportu. W drugą niedzielę sierpnia stonawianie włączą się do powiatowych rozgrywek pucharowych.

SLAVOJ RYCHWAŁD

Na 6 sierpnia zaplanowano w Rychwałdzie uroczyste otwarcie nowego trawiastego boiska, na którym swoje mecze rozgrywać będzie Slawoj. – *Mam nadzieję, że na nowiuteńkiej płycie boiska łatwiej pójdzie nam strzelać gole* – nie kryje optymizmu przed zbliżającym się sezonem kierownik Slavoja **Radomír Knybel**. Piłkarze jakość murawy sprawdzą 6 sierpnia, kiedy to dojdzie do pokazowego spotkania Slavoja z legendarną drużyną FC Witkowic, która w połowie lat 80. sięgnęła po koronę mistrza ówczesnej Czechosłowacji. 31 lipca rychwałdzanie szykują się na tradycyjny turniej do Lutyni Dolnej, gdzie oprócz gospodarzy wystąpią też dywizyjne zespoły Dziećmorowic i Slavia Orłowa.

Z nowych twarzy w zespole Romana Kaizara na uwagę zasługuje napastnik Blejchář, który do Rychwałdu wędruje z Rapidu Skrzeczoń. – *Cieszę się również z tego, że w klubie pozostaje Stanko, bo to piłkarz potrafiący zdobywać gole. W tej materii zespół spisywał się w poprzednim sezonie dosyć kiepsko* – dodaje Kambel. Rywalem Slavoja w 1. rundzie powiatowego pucharu (8 sierpnia) są Górne Błędowice.

RAPID SKRZECZOŃ

Skrzeczoniacy wracają do I A klasy, co było zresztą głównym celem drużyny w zeszłym sezonie. – *Wyprzedziliśmy o cztery punkty Nydek, kluczowym momentem sezonu była wygrana 1:0 w Nydku* – stwierdził kierownik Rapidu **Aleš Kvičala**. Podopieczni trenera Milana Procházki nie chcą być „chłopcami do bicia". – *W I A klasie nie ma słabych przeciwników, nawet outsider może wygrać z liderem* – uważa Kvičala. – *Mamy chybo niezłe poukładany zespół, w którym są ludzie doświadczeni, jak też i młodzi, utalentowani zawodnicy.*

Do filarów drużyny należy rutynowany Marian Górniok, który ku zadowoleniu miejscowych kibiców wcale nie zamierza jeszcze kończyć swej aktywną karierą. Rapid stawia jednak w głównej mierze na młodzież. Z Banika Ostrawa wypożyczono Lumíra Neuwirtha (jego brat jest członkiem A kadry Banika), jak również bramkarza Grosa. Na zasadzie wypożyczenia z NH Ostrawy pozostaje w Rapidzie Veseleňák.

Program Rapidu Skrzeczoń: 31. 8. Skrzeczoń – VOKD Poruba (10.30), 1. 8. Skrzeczoń – Szpital Witkowice (17.00), 11. 8. MFK Karwina – Skrzeczoń (17.00 na Bażantnicy), 14. 8. Lubomierzowice – Skrzeczoń.

W czwartkowym numerze zamieścimy informacje z obozu KS Bystrzycy. **JANUSZ BITTMAR**

Co słychać?

● **PIŁKARZE RĘCZNI Banika Karwina** zaliczyli w ubiegłym tygodniu zgrupowanie w słowackich Tatrach. Karwiniacy poprawiali głównie kondycję fizyczną, w sparingu zaś m.in. pokonali 29:24 drużynę Preszowa-Lewoczy. W drodze powrotnej Banik zatrzymał się w Zubrzi, gdzie uległ w towarzyskim meczu gospodarzom 30:35. Trener Jiří Kekrt nie mógł skorzystać z sześciu młodych szczypiornistów (Mrózek, R. Brůna, Kust, Požárek, Sobol, Pour), uczestniczących w zgrupowaniu młodzieżowej reprezentacji RC w Nymburku. **Dziś** w kolejnym sparingu Banik zagra na własnych śmieciach z Frydkiem-Mistkiem (17.30). Emocji nie zabraknie pojutrze, kiedy to w Wiedniu odbędzie się losowanie klubowej Ligi Mistrzów. Karwiniacy znajdują się w trzecim koszyku.

● **PIŁKA NOŻNA, sparingi w regionie: Futbol Trzyniec – FC Witkowice 0:0** (gospodarze w konfrontacji z drugoligowym zespołem pokazali się w korzystnym świetle, wypracowali sobie też więcej sytuacji podbramkowych od rywala); **IRP Czeski Cieszyn – Dobra 2:1** (bramki dla IRP strzelali Kuna i Pindor, trener gospodarzy Dalibor Damek miał spore kłopoty ze skonsolidowaniem kadry na mecz); **MFK Karwina – Hluczyn 3:4** (podopieczni trenera Petra Mašleja szlifują formę przed sobotnim pucharowym meczem z Olbrachcicami, w pojedynku z beniaminkiem 3. ligi karwiniacy testowali kilku nowych zawodników); **Dziećmorowice – Skalité 2:1** (gole dla Elektryków: Mudrík); **Lokomotywa Piotrowice – jun. FC Witkowic 1:3** (dla Lokomotywy: Fišer); **HD Bogumin – Rapid Skrzeczoń 4:2** (Gábor, M. Anastazovský, O. Anastazovský, Cieslarik – Glaic, Urbančík); **Bystrzyca – Jabłonków 2:3**; **Inter Piotrowice – Stonawa 2:3** (bramki dla faworyzowanych gości: Martin Mazáč 2, Wojtyna); **Milików – Nydek 0:2** .

Banik Ostrawa – FC Hapoel Beersheva 3:1 (2:0). Podopieczni trenera Františka Komňackiego w drugim austriackim sparingu pokonali piąty zespół ligi izraelskiej. Bramki strzelali: 30. Bystroň, 44. Papadopulos, 84. Heinz. **Dziś** Banik zmierzy się w miejscowości Geredsried z drużyną Unterhaching.

● **HOKEJ NA LODZIE: Stalownicy Trzyniec – HC Hawierzów 6:1 (2:0, 0:1, 4:0)** . Ekstraligowy zespół Stalowników Trzyniec nie miał większych kłopotów z pokonaniem pierwszoligowego Hawierzowa. W pierwszym letnim sparingu gospodarze tylko do 30. minuty grali w najsilniejszym składzie, później na lodzie pojawiła się młodzież. Rewanż zaplanowano na 3 sierpnia w Hawierzowie. **Bramki:** 6. Malinský (Král), 16. Martynek (Král), 49. Bordowski (Vítek), 51. i 53. Procházka (Polanský), 54. Procházka (Chvátal) – 22. Dvořák (Vavruša). **Jutro** Trzyniec na własnym lodzie towarzysko podejmuje Dubnicę (17.00). **(jb, Ok)**

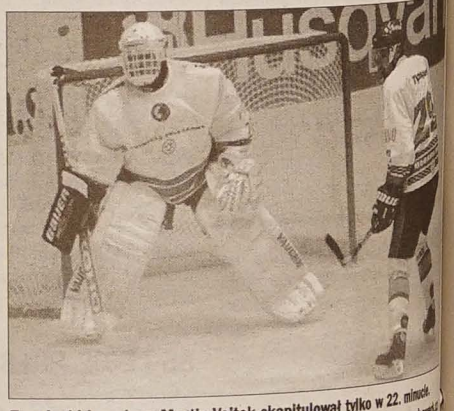

Trzyniecki bramkarz Martin Vojtek skapitulował tylko w 22. minucie. Fot. www.hcwe.cz

Nasza oferta

■ **SPARINGI PIŁKARSKIE:** IRP Czeski Cieszyn – jun. Futbolu Trzyniec (dziś, 17.00 w Ropicy), MFK Karwina – Dobra (jutro, 17.00 na Jäkle), Lokomotywa Piotrowice – Banik Olbrachcice (jutro, 17.00).

■ **PIŁKA RĘCZNA:** Banik Karwina – Frydek-Mistek (sparing dziś, 17.30).

Sport Polski

❒ **SZYMON KOŁECKI JEDNAK WINNY**. Badanie próbki „B" pobranej od Szymona Kołeckiego podczas mistrzostw Polski w podnoszeniu ciężarów, potwierdziło w organizmie zawodnika podwyższony poziom nandrolonu. – *Wiemy o pozytywnym wyniku próbki „B", w dniu 29 lipca odbędzie się posiedzenie komisji dyscyplinarnej Polskiego Związku Podnoszenia Ciężarów, na którym zajmiemy się sprawą* – powiedział PAP kierownik wyszkolenia związku **Marek Gołąb**.

❒ **ELIMINACJE LIGI MISTRZÓW: DZIŚ GEORGIA TBILISI – WISŁA KRAKÓW**. Rywalem mistrzów Polski w drugiej rundzie eliminacji piłkarskiej Ligi Mistrzów jest gruziński WIT Georgia. Początek spotkania zaplanowano na godz. 16.00. W zespole krakowskim brakuje kontuzjowanych Kalu Uche i Aleksandra Kwieka.

❒ **JABŁOŃSKI WICEMISTRZEM ŚWIATA**. Polska załoga pod dowództwem Karola Jabłońskiego w składzie: Piotr Przybylski, Grzegorz Baranowski i Jacek Wysocki, zdobyła na jeziorze w Nowouralsku srebrny medal match racingowych mistrzostw świata. Tytuł obronił Amerykanin Ed Baird. Z powodu zbyt słabych wiatrów rywalizację dwunastu sterników zakończono po dwóch seriach round robin, rozgrywanych systemem każdy z każdym. Jabłoński odniósł dwa zwycięstw, a Baird 17. Trzecie miejsce zajął Francuz Philippe Presti – Jabłoński z tą samą załogą zdobył dwa lata temu w Sztokholmie tytuł mistrza świata, a rok temu we Włoszech brązowy medal.

❒ **ZWYCIĘSTWO ADAMA MAŁYSZA**. Adam Małysz wygrał niedzielny konkurs letniej edycji Pucharu Kontynentalnego w skokach narciarskich, który odbył się w Oberstdorfie. Polak triumfował także w sobotę. Pozostali Polacy zajęli miejsca: 13. – Robert Mateja, 23. – Wojciech Tajner i 24. – Wojciech Skupień. (jb, Pa)